

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane celoletne . . . 180 K
 mesečno 15 K
 za zasod. ozemlje . 300 K
 za izposojnino . . . 40 K

Oglaš za vsak mm višine
 stolpca (58 mm) . . 2 K
 mali oglaš do 30 mm
 stolpca (58 mm) . . 1 K

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 128
 Telefon št. 72.

Upravištvo:

Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 38.

Račun kr. pošt. č. 564
 šte. 11.542.

Ljubljana, 18. decembra.

Komunistično stavkovno vodstvo je povodom izbruhov stavke izdalo okoli slovenski javnosti, ki dokazuje, da je borba rudarjev naperjena edino proti trboveljski premogovni družbi, katere svojemu delavcu ne da živeti, sama pa vleče iz svojih rudnikov ogromne dobičke. Letak zatrjuje, da je zaslužek družbe tako velik, da bi bilo povišanje mezd za 134 odstotkov mogoče na račun družbenih dobičkov in ne da bi bilo treba povišati cene premoga. V podkrepitve svojih trditev navaja letak kot normalno celokupno dnevno mezo prvovrstnega rudarja (koparja) s 40.86 K, prišteva k temu 86 K rezijskih stroškov ter računa, da ima družba pri enem delavcu na dan 83.14 K čistega dobička. Za družino rudarja-koparja, obstoječo iz šestih oseb (žena in štirje otroci) navaja letak skupno dnevno vsoto 52.63 K. Ako bi družba zvišala mezo v zahtevani meri, bi po zatrjevanju letaka bil njen brutto dobiček pri vsakem delavcu še vedno 97.60 K dnevno.

Priznati moramo, da bi se morala vsa javnost solidarizirati z zahtevami komunističnih voditeljev, ako bi bile navedbe letaka pravilne. Ne le to, temveč takoj bi se mogla dvigniti tudi zahteva, da družba ne le deli svoj dobiček z delavci, temveč da se nemudoma znižajo tudi cene premoga.

Toda zatrjuje se nam, da so navedbe letaka absolutno netočne. Uradno je dognano, da so bili poprečni dnevni prejemki rudarjev n. pr. od 21. avgusta do 18. sept., ako vračunamo, kar je rudar dobil v denarju in blagu sledeči (prva številka znači mezo samca, številka v oklepaju pa mezo oženjenega z 2 otrokoma): kopar 79.66 (112.67) K, podkopar 70.37 (104.38) K, roko-delec 68.05 (101.06) K, strojniki 58.— (91.01) K, kovači 63.34 (96.29) K, vozači 48.03 K, različni delavci 56.12 (89.23) K, mladoletni 41.25 K, ženske 41.25 (77.22).

Kopar samec dobi 61.70 K in določi: a) nabavni prispevek 6.66 K, b) doplačilo za moko 4.30 K, c) določi 2 K. V denarju dobi torej kopar 74.66 K in družba mu zaračuna za stanovanje in kurjavo ter razsvetlavo 5 K dnevno, tako da znaša meza za vsak delavni dan 79.66 K. Oženjen kopar dobi osnovno mezo 61.70 K, določi kakor samec, to je 12.96 K, prispevek za ženo in dva otroka 26.11 K, skupaj 100.77. Družba mu zaračuna za stanovanje, kurjavo in razsvetlavo za vsak delavnik 11.90 K, ako stanuje v družinski hiši, drugače mu izplača ta znesek. Ako ima delavec samo enega otroka, dobi dnevno 5 K manj, ako pa ima več kakor dva otroka, za vsakega po 5 K več. Računi letaka torej niso točni.

Letak pa navaja tudi še druge pritožbe rudarjev. Solidaren mora biti vsak socialno misleč človek z zahtevo, da se kar najenergičneje odpravijo nedostaki v prehrani, ako res obstojajo. Vlada je tu gotovo pripravljena, storiti vse. Kdor pozna razmere, bo tudi soglašal s pritožbo, da so rudarska stanovanja po večini premajhna in ne zdrava. Toda stanovanjsko vprašanje se ne da rešiti s povišanjem mezd, temveč s tem, da se podjetnik prisili, porabiti del svojega dobička za sistematično izgradbo zdravih delavskih stanovanj. Nemško delavstvo stavi to zahtevo pri vseh svojih mezdnih gibanjih.

V interesu ugotovitve objektivne resnice je treba izračunati, kako visok je pravzaprav dobiček premogovnikov. Letak ga računa na okroglih 90 kron pri delavcu na dan. Po precej zanesljivih podatkih so produkcijski stroški za premog sledeči: prejemki delavca povprečno 72 K, rezijski stroški glasom letaka 86 K. Ker pride na delavca povprečno na dan 370 kg premoga, ki se danes prodaja po 52 K 50 vin., dobi družba za dnevni pridelek delavca 194.25 K. Razlika torej ni okroglo 90, temveč

Pred sestavo nove vlade.

Beograd, 18. decembra. (Izvirno). Danes se je vršilo posvetovanje med Pašićem, Draškovićem in Pribevičevim o sestavi kabineta. Pašić izjavil, da so se demokrati in radikalci v glavnem glede ustavnega načrta sporazumeli. Priznal je, da v radikalnem klubu majhna pina (Protić in njegovi najozji) izvestnim določbam ustave, vendar ta skupina ne more onemogočiti končnega sporazuma.

Program nove vlade bi bil sledeči: Dopolnitev ustave, sprejetje volilnega reda za redni parlament in razpust ustavotvorne skupščine s takojšnjim razpisom volitev za redno legislativo. Glede volilnega reda je poudarjal Pašić, da je sedanji sistem krivičen, ker preveč favorizira manjšino. Demokrati voditelji so poudarjali, da bi morala ustavotvorna skupščina poleg ustave skleniti tudi še prehodni zakon, nadalje zakon o ustroju pokrajin in izvršilni zakon o državljanstvih svoboščinah, ker sicer se ustava ne more praktično uveljaviti. Glede volilnega reda so poudarjali, da bi ne bilo prišlo pri volitvah do krivičnosti, ako bi se bil sprejel svoječasni projekt dr. Kramarja. Pašić je temu pritril in je končno izjavil, da je podlaga za sestavo vlade že dana, četudi je treba še rešiti nekatera osebna vprašanja, pri čemer je treba z vseh strani največje koncilijantnosti. Upa, da bo za vstop v vladu pridobil tudi zemljoradnike in muslimane. Glede klerikalcev je povedal, da vstrajajo dosedaj na svojem avtonomističnem stališču, ki bi onemogočilo njihov vstop v kabinet; vendar ima vtis, da ne bodo šli do skrajnosti.

Zemljoradniški (kmetski) klub je imel popoldne sejo, na kateri je razpravljalo o vprašanju vstopa v vladu. Klub je sklenil, da v centralno vladu ne vstopi. Podpiral pa bo njen ustavni načrt v bistvenih točkah, ki se tičejo oblike vladavine in državnega edinstva. Istočasno je klub postavil zahtevo, da se reorganizirata deželni vladi v Ljubljani in v Sarajevu. Na čelo naj stopi uradnik, gospodarski resorci pa naj se izročijo zaupnikom strank, med njimi tudi kmetski stranki.

Tekom popoldneva je g. Pašić konferiral tudi s muslimani. V parlamentarnih krogih se je govorilo, da bo še jutri dobil uradni mandat in da bo kabinet v ponedeljek sestavljen.

Zvečer pa je nenaadoma nastal nov kritičen položaj. Vsled intrig Stojana Protića je izbruhnil namreč v verifikacijskem odboru konflikt med demokrati in radikalci. Demokrati so včeraj glasovali za razveljavljenje radikalno-muslimanskega mandata v bregalniskem okraju, kjer je republikanski kandidat Trajković propadel z dvema glasovoma manjšino, o katerih se je dognalo, da sta bila nezakonito oddana. Radikalci so danes izjavili, da protokola o včerajšnji seji ne podpisujejo, češ, da je glasovanje demokratov neveljavno.

znaja okroglo 36 K. 134odstotno povišanje meze bi povišalo produkcijske stroške na 68.70 K za 100 kilogramov. Z drugimi besedami, cena premoga bi se morala znatno povišati.

Ni dvoma, da so rudarske meze v današnjih življenjskih prilikah prenizke. Ni pa tudi dvoma, da konsument absolutno ne more prenesti novega podražjenja kuriva. Kar bi se dalo iz dosejanja dobička družbe izbiti, to delavcem najbrž ne bo zadostovalo. Rešitev vprašanja leži drugje. Dejstvo je, da je znašala dnevna produkcija pred vojno 680 kg premoga na delavca. Danes znaša 370 kg. Tudi drugod je produktivnost delavstva tekom vojne globoko padla. Toda med tem, ko je pri nas ostala skoraj na najnižji točki, se je v drugih državah že zopet znatno

ti njim, akoravno so baš oni proti dogovoru, da se razveljavi mandat ministra Krizmana. Zvečer je Pašić posetil Davidovića ter mu izjavil: vlada ni mogoča dokler se sklep verifikacijskega odbora glede volitev v bregalniskem okraju ne reasumira. Vsled nepričakovanega obrata se mora računati z zavlečenjem rešitve.

Beograd, 18. dec. (Izv.) Predsednik klerikalnega kluba, dr. Korošec, je informiral včeraj Pašića o nazorih svoje stranke glede ureditve države in dela v konstituenti. Izražal je mnenje, da bi se Radićevcem moral omogočiti prihod v konstituenti z izpremembo poslovnika. Za sprejem ustave zahteva Korošec kvalificirano večino. Zahteva avtonomijo z vsemi atributi. Pokrajinske vlade naj bi bile odgovorne pokrajinskim saborom, katerih sklepe bi potrdila centralna vlada in državni svet.

Ljubljanski mandati v verifikacijsk. odboru

Beograd, 18. decembra. (Izv.) Verifikacijski odbor je včeraj razpravljalo o pritožbi socialno - demokratičnega zapuška Boleta, ki navaja, da je bilo pri uradnem štetju v Ljubljani naštetih 7 kroglic več nego je bilo oddanih glasov in da 40 socialističnih volilcev, katerih reklamacije so bile ugodno rešene ni bilo vpisanih v imenik. Pritožba ne navaja nobenih imen. V imenu JDS je poslanec Žerjav izjavil, da njegova stranka ni direktno prizadeta, pač pa indirektno, ker je v pritožbi napaden magistrat. Je zato za preiskavo, da se dožene korektnost postopanja magistrata. Pri glasovanju se je večina izrekla za verifikacijo ljubljanskih mandatov. Razmerje glasov je bilo 10 proti 9.

Spor za štajerski klerikalni mandat.

Beograd, 18. decembra. (Izv.) Verifikacijski odbor je postavil posebni pododsek, ki kontrolira štetje mariborskega glavnega volilnega odbora, da se ugotovi upravičenost klerikalne pritožbe osmega klerikalnega mandata na Štajerskem. Pododsek je danes ves dan štel glasove; končno je konstatiral, da manjkajo akti iz dveh klerikalnih občin. Vsled tega svoje naloge ni mogel dovršiti. Preiskava se bo nadaljevala. Proti pritožbi klerikalcev govori dejstvo, da so klerikalni zaupniki protokol o štetju tudi sami podpisali.

Demokrati za referendum.

Beograd, 18. decembra. (Izv.) Demokratiški klub je danes nadaljeval razpravo o ustavnem načrtu. Glede državljanstvih pravic se je izrekel za predloge ustavne komisije. Za sprejmembo ustave naj se uvede referendum, ki se razpiše ali na predlog kroga ali pa na predlog najmanj 100.000 državljanov.

Revizija car. tarifa.

Beograd, 18. decembra. (Izv.) Poslanec dr. Žerjav je interveniral danes pri finančnem ministru radi revizije carin, posebno za čevljarstvo in železno industrijo. Finančni minister je izjavil, da bo nemudoma ukrenil revizijo celega carinskega tarifa.

znajala in je n. pr. na Nemškem že skoraj dosegla predvojno višino. Zadnja velika rudarska stavka na Angloškem se je poravnala na ta način, da so delavci dobili večje meze, istočasno pa so se obvezali, da bodo več producirali. V pojačanju intenzivnosti rudarskega dela in v pravičnem spoju te intenzivnosti z dohodki rudarjev leži problem. Mi smo za to, da se v interesu vsega našega narodnega gospodarstva pa tudi v interesu našega splošnega socialnega položaja čim preje najde podlaga za uspešna pogajanja. Uspeh bi bil najprej in najizdatnejše za delavstvo in za javnost dosežen v znamenju načela, da pripade delavcu v povišanje meze predvsem izkupiček iz onega premoga, ki ga izkopije več nego dosedaj.

Grof Sforza o odnošajih med Italijo in Jugoslavijo.

Rapalska pogodba sprejeta v ital. senatu z 215 proti 29 glasovi.

Rim, 17. decembra. Senat je nadaljeval razpravo o ratifikaciji rapalske pogodbe. Minister za zunanje zadeve grof Sforza je izjavil: Ako smo z rapalskim sporazumom dosegli črto, ki gre od Brennerja čez Julijske Alpe do morja, smo dobili najpopolnejšo mejo. Leta 1914. smo bili le po imenu velesila, sedaj smo pa velesila v resnici. Pa ne samo radi tega, ker smo dosegli meje, ki nam jih je sama narava začrtala, ampak v prvi vrsti zaradi tega, ker smo imeli pogum, da nismo anektirali pokrajin in prebivalstva, čigar posest bi pri nas izvajal neveren irendizem, ki bi v narodu, s katerim moramo na vzhodu živeti v sosesčini, netil srd, na sebi sicer brez prave nevarnosti, ki pa bi gotovo vplival na našo politiko, ki jo moramo voditi, da si zagotovimo deželo, zavojevano proti volji ogromne večine prebivalstva. Ze meseca julija sem v Spaai predložil dr. Trumbiću glavne pogoje sporazuma. V Rapallu je bil odpor jugoslovenskih delegatov dolg in živahen, toda mi nismo barantali v navadnem pomenu besede. Pooblaščenec sosednje države smo dali razumeti, kako velika nevarnost bi pretila njihovi državi, ako bi italijanski politiki kazala odločno sovražstvo. Razložili smo jim natanko, da bi akcija Italije razkrojila jugoslovenske žele (1), ako bi nas, dasi tega ne bi hoteli, do tega privedel tok dogodkov. Akcija Italije bi imela hitre uspehe, ki bi pa bili katastrofalni za beograjsko vladu, akopprav bi te žalostne posledice v bližnji bodočnosti občutili mi sami. Z druge strani pa smo jugoslovenskim delegatom predložili veliko prednost, ki bi jo imel direkten in odkritosrčen sporazum med Rimom in Beogradom. Jugoslovenski delegati so vse to končno uvideli in se z nami sporazumeli.

Hkrati smo sklenili sporazum, na podlagi katerega si bosta obe vladi obojestransko politično in diplomat-

ske pomagali v primeru nevarnosti, ki bi jo utegnil imeti povratek Habsburžanov. V teku so priprave za sklenitev še drugih sporazumov med obema vladama, ki bodo imeli velik pomen, zlasti z gospodarskega stališča, pa tudi političnega. Nekateri so pravili, da bodo volitve razbile Jugoslavijo. Pokazalo pa se je, da je velika večina za njo. Četudi bi nastala hrvatska kriza, — upa, da se to ne bo zgodilo, kajti v jugoslovenskih zmešnjavah vidi le stari duh Avstrije — in četudi bi čakale Jugoslavijo še hujše preizkušnje, se Italija strinja v tem, da je vendarle prav storila, da se je napram mlademu in zdravemu sosednemu narodu izkazala dobrohotno, ker je poklicna od usode, da uresniči prerekebo Mazzinija. Napram govornikom, ki so opozarjali na podedovano sovraštvo Hrvatov in Slovencev proti Italiji, je izrazil minister svoje prepričanje v zmago svobodnega italijanskega duha. Zasledujemo program ekspanzivnosti italijanskega vpliva, ki pa vendar ne bo nikdar pomenjal zatiranje drugih. Pred glasovanjem je izjavil ministrski predsednik Giolitti, da mora priti mnenje senata jasno do izraza, ker je potrebno, da prodre glas senata na Reko. Opozarjal je na to, da se morajo interesom Italije podrediti vsi drugi. Izjavil je, da sprejema dnevni red, po katerem senat odobrava pogodbo v prepričanju, da pomenja pričetek odkritega in trajnega miru. Dnevni red je bil v poimenskem glasovanju sprejet s 262 proti 22 glasovom. Predloga o ratifikaciji rapalske pogodbe je bila nato sprejeta s 215 glasovi proti 29 glasovom.

Rudarska stavka v Sloveniji se širi.

Ljubljana, 18. decembra. Položaj v rudnikih je neizpremenjen. Do danes zvečer se mir ni nikjer kalil. Med starejšim delavstvom se pojavlja odpor proti komunističnim voditeljem, ki so po večini mlajši neizkušeni ljudje. Stavkovno gibanje vodi tajnik saveza rudarskih radnikov Petaković iz Beograda, ki se mudi v Trbovljah. Formalno je vodstvo štrajka v rokah posebnega stavkovnega komiteja. Komunisti hočejo stavko izvesti z vso brezobzirnostjo in ponekod niso niti dopustili, da se postavijo takozvane jamске straže, ki varujejo rove pred požarom in vodnimi poplavamami ter opravljajo druge varnostne posle. Število stavkujočih znaša okoli 10.000.

Trboveljska družba je še tekom včerajšnjega dne v Zagorju, Trbovljah, Hrastrniku, Rajhenburgu in Kočevju ukinila aprovizacijo in zaprla svoje konzumne trgovine. Na obeh straneh se izjavlja, da so pogajanja izključena. Vsled tega se med resnimi delavci pojavlja bojazen, da rudarji spričo težkih prehranjevalnih razmer ne bodo mogli dolgo vzdržati. Na drugi strani je škoda, ki jo trpi celo naše narodno gospodarstvo, ogromna. Dnevna produkcija v rudnikih trboveljske družbe je znašala v zadnjem času okrog 350 vagonov, kar odgovarja vrednosti en in tričetrt milijona kron.

Edini rudnik trboveljske družbe, v katerem dosedaj štrajk še ni izbruhnil, je Huda jama pri Laškem. Število rudarjev pa je tam le majhno.

Rudarjem trboveljske družbe so se danes pridružili delavci premogovnika v Št. Janžu, ki so popoldne stopili v stavko.

Madžarska brez železnice.

Budimpešta, 18. dec. (Izv.) Vsled katastrofalnega pomanjkanja premoga je ves osebni promet na Madžarskih železnicah od 23. decembra do 3. januarja ustavljen. Izvzeti so le mednarodni vlaki.

Obstrukcija v češkem parlamentu.

Praga, 18. decembra. (Izv.) V parlamentu so Nemci uprizorili sinoč hrupno obstrukcijo proti vladinemu predlogu o poddržavljenju privatnih železnic. Seja je morala biti večkrat prekinjena. Nemci so razdeljali klopi in večkrat navalili na češke poslance. Morala je intervenirati parlamentarna straža. Predsednik je več nemških poslancev izključil za pet do dvajset se ter jih bo tožil radi poškodovanja državnega imetja. Pred glasovanjem so se Nemci odstranili. Predloga je bila sprejeta. Seja je trajala do zgodnjih jutranjih ur.

Praga, 18. decembra. Senat je sprejel resolucijo, ki zahteva nov šolski zakon na podlagi ločitve cerkve od države.

Praga, 18. decembra. (Izv.) Vlada je danes predložila zbornici trgovske pogodbo z Jugoslavijo.

Pariz, 18. dec. (Izv.) Angleški poslanik v Atenah je bil odpoklican. Najbrž mu bo sledil tudi francoski.

Rim, 18. decembra. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo iz Dunaja, da bo Avstrija takoj po svojem sprejetju v zvezi narodov, predložila isti memorandum glede poprave svojih mej z Jugoslavijo, češ, da se je zgodila Avstriji velika krivica z odstopitvijo Maribora in Mežiške doline Jugoslaviji.

Trst, 18. decembra. Stavka državnih nameščencev v Julijski Benečiji trajala Le državni meščanskošolski učitelji se pravnili v službo.

Gradec, 18. dec. (Izv.) Pri km 21 proge Špilje-Radgona je ponoči tlel osebni vlak v tovrni vlak. Ek konduktar je ubit, oba strojevodja težko ranjena, nekaj železničarjev in potnikov lahko ranjenih. Šest vagonov je popolnoma razbitih.

Daruj, 18. dec. (Izv.) Stavka na takarjev se je razširila na vse notranje okraje. Hotelirji, kavarnarji in gostilničarji so z darujkim dnevom odpovedali na sedem dni službo.

Dr. H. Štefka.

Odgovornost pokrajinskega upravnega sveta.

Uradništvo v pokrajini, bodisi da imamo le državno, ali tudi še posebno pokrajinsko samoupravno uradništvo, je odgovorno za pravilno izvrševanje izročeni mu poslov. Poznamo pa več vrst te odgovornosti. Posredno sicer, a vendar zelo učinkovito deluje kvalifikacija uradnikov in njihovo napredovanje. Ker gre pri kvalifikaciji vendar za nekako impondencibilia, tedaj za stvari dokaj svobodne presoje, vstedi tega ni vseeno, kdo ocenjuje uradnike in kdo jih imenuje odtodno predlaga v imenovanje. Posamezne politične stranke bi se ravnale te svobodne presoje posluževale v svojo strankarsko korist, gre jim za izbrabo odnosno zlorabo uradniškega aparata. Dobra uprava zahteva nedemoralizirano uradništvo. Tega bomo imeli le potem, če se bo ocenjevanje in imenovanje odnosno predlaganje vršilo kolikor mogoče stvarno. Šef pokrajinske vlade ali ban, ki ni strankarsko politično orientiran, in pa posebne od njega imenovane, iz višjih uradnikov sestavljene kvalifikacijske komisije, bi bile porok za tako stvarno postopanje.

Uradništvo je za nerednosti in krivice službenih dolžnosti tudi disciplinarno odgovorno. Tudi tu moramo izločiti vsak strankarsko-politični vpliv, kar najbolje na ta način dozežemo, ako delujejo vsaj kot disciplinarni senati II (zadnje) stopnje redna odnosno upravna sodišča. Uradnike, ki bi bili banu podrejeni, bi v II. disciplinarni stopnji sodilo pokrajinsko upravno sodišče.

Za neodvisno nepristransko udeleževanje kazensko-pravne odgovornosti uradništva skrbje že kazenska sodišča, ki ugotavljajo, ali tvori krivice službenih dolžnosti dejstveno stanje kaznivnega uradnega delikta. Za prebivalstvo pa je najvažnejša pomena civilno-pravna odgovornost uradnikov. Ako bi uradnik v svojem poslovanju bodisi nalašč, bodisi v sled kaznive malomarnosti s kršitvijo zakona povzročil škodo na imovini in se škoda z rednim pravnim lekom ne da ozdraviti takrat jamči uradnik in ako ni plačila zmožen, država za nastalo škodo. Odškodnino je zahtevati s tožbo pri rednem zbornem sodišču I. stopnje, a le, ako je disciplinarni senat pravno močno doglad, da je uradnik prekoračil službeno oblast, ali krivično opustil uradni posel. Na tak način le izogomo škikanem prepričljivih strank. V primeru, da bi imeli posebne pokrajinske samoupravne uradnike, bi morala subsidiarno jamčiti seveda pokrajina namesto države.

Na enak način bo morala biti urejena civilnopravna odgovornost uradnikov drugih samoupravnih korporacij. Ta odgovornost pa se nikakor ne sme nanašati le na nameščene uradnike, temveč tudi na posamezne člane samoupravnih zastopstev. Ker pa ne bodo samoupravni uradniki in tem manj člani samoupravnih zastopstev disciplinarno podrejeni iz sodnikov sestavljenim senatom, bi pač kazalo, da pokrajinsko upravno sodišče poprej dožene prekoračenju službene oblasti ali krivično opustitve uradnih poslov.

Kadar uradnik imenom države ali take samoupravne korporacije zgolj kot nositelj zasebnopravnih pravic posluje, potem se pa naj njegova civilnopravna odgovornost in civilnopravna odgovornost pravnih subjektov samih presoja zgolj po določbah civilnega prava.

Ker že govorimo o pokrajinskih državnih uradnikih, ki izvršujejo po te bodisi državne uprave, bodisi pokrajinske samouprave, bodisi obeh, bi bilo še povdarjati, da interes pokrajine zahteva, da imenuj in premeščaj pokrajinske uradnike nižjih činov ban sam in da jih ban tudi predlagaj za imenovanje višjih činov. Izvenstrankarsko-politično stališče banovo bo znalo ločiti med teoretično in praktično sposobnostjo uradnikov na eni in njihovo strankarsko pripadnostjo na drugi strani.

Korist uradništva pa zahteva, da uradniki ne morejo biti premeščeni iz jedne v drugo pokrajino brez svo-

jega pristanka ali brez zakonite disciplinarne razsodbe in da se z imenovanjem ne morejo preokoličiti posamezni razredi, ako ustava kaj drugega ne določi.

Politične beležke

+ Dokaz popolnega nepoznanja politične zgodovine Srbije, ali pa dokument skrajne zlobnosti, je včerajšnji članek v „Večernem listu“, kjer govori o velikanskih zaslugah radikalcev za Srbijo in Jugoslavijo. „Večerni list“ pravi, da so radikalci ustvarili našo državo, vse druge stranke pa so po nazaranju člankarja igrale zalostno ulogo! Seveda člankar ni omenjal, da je bil eden glavnih vzrokov razkola v radikalni stranki, ki je končal s secesijo samostalcev pod Davidovičem in Draškovičem, ravno velikosrbski program Pašić-Protičeve skupine, da je ravno v okrilju samostalcev vzklija v Srbiji ideja Jugoslovanstva, ki ji je dal pozitivno in realno obliko nepoznani Jovan Skerlić. Samostalna stranka, ki je združila okoli sebe vse mlade moči, je vzdrževala preko svojih bojnih organizacij, kakor je bila „Narodna Obrana“, jugoslovanstvo v avstrijskih provincih. Kar se pa tiče medvojnega političnega dela posameznih takratnih srbskih strank, „Večerni list“ prav gotovo ne ve, da je bil ravno g. Protić v Zenevi, kjer je nekaj sondažil o zasebnem miru, a da je to njegovo delo odklonil za časa koalicijskega kabineta samregent Aleksander s svojo zgodovinsko izjavo. Samo ena stranka pa je v Srbiji, ki bi ji mogli očitati nelojalnost, a to je ravno ona Ribarčeva skupina, ki je že 6 let 1908. zagovarjala približanje k Avstriji, katere predstavnik, profesor Zivojin Peršić, je leta 1913. javno izjavil za Avstrijo. In čudno, da je ravno ta Ribarčeva skupina — ki jo je srbski narod poslal samo z enim poslancom v konstituantno — tako simpatična našim klerikalcem. Padel pa je očitek „Večernega lista“, ki podtika srbskemu narodu v bivši kraljevini politično nezrelost zaradi tega, ker je tako odločno pri volitvah nastopil za demokratsko stranko! Torej ako bi volil radikalno, Ribarčev ali pa nazadnje še celo muslimansko stranko, bi si dal spričevalo politične zrelosti. A ravno rezultat volitev v Srbiji je dokaz politične zrelosti srbskega naroda, ker je ta volil ono stranko, ki ima v svojem programu popolno državno in narodno edinstvo. Ali so naši separatistični republikanci res tako neumni, da mislijo, da se bo srbski del našega naroda odklel svoje narodne monarhije in dinastije na ljubo Gosarjevi, Radičevi in Laginji republiki?

+ Komečija s dr. Sekulo Drljevičem. Kakor smo še poročali, je novinarski urad ekskralja Nikite Jansiral v italijanske in angleške liste vesti o umoru Nikitinega prijatelja dr. Sekule Drljeviča. Naše zunanje ministrstvo je demantiralo te vesti, a vendar se je našel v angleškem parlamentu neki poslanec, ki je interpelliral vladu o tem „političnem umoru“. Na to vprašanje je odgovoril podtajnik za zunanje zadeve, da ima britanska vlada v roki dokaze, da je Sekula Drljevič res umorjen. Da bi naša vlada naredila konec tem tendencioznim vestem, je opozorila angleškega poslanika Alberta Younga, da gospod dr. Sekula Drljevič živi v Zemunu, kjer ima svojo advokatorsko pisarno, da je bil za časa volitev, kjer je kandidiral in propadel na Nikitini nevtalni listi res v Crni gori in da se je pred par dnevi živ in zdrav vrnil. Angleški poslanik je bil tako hneten, da je odšel sam v Zemun, kjer se je na svoje oči in ušesa prepričal, da je Sekula Drljevič res živ, kar mu je Drljevič sam potrdil. Angleško poslanstvo v Beogradu je o tem uradno obvestilo angleško vladu.

+ Sporazum med Poljsko in Litvinsko? Iz Varšave poročajo: V tukajšnjih političnih krogih se govori z vso resnostjo o predložitvi sporazumu med Poljsko in Litvinsko, in sicer na podlagi federacije. Wilna bi postala glavno mesto Litvinske. Podrobnosti še niso znane. Včeraj se je vršila tajna seja poljske parlamentarne komisije za zunanje zadeve.

+ Protiboljševiška zarota v Kijevu. Ruska sovjetska vlada naznanja, da je bila v Kijevu razkrita zarota proti sovjetski Rusiji. Za meseca septembra se je vršilo v Kijevu zborovanje ukrajinskih socialnih revolucionarjev, ki so sklenili prirediti najenergičnejši boj proti despotizmu ruskih komunistov.

Prosveša.

— Predstave marionetnega gledališča se vrše v nedeljo ob 3. in ob pol 6. popoldne. Uprizori se Pocijeva tridejanska burka „Začarani princ“.

— Slavnost v Mariboru. Povodom rojstnega dne prestolonaslednika Aleksandra je priredilo mariborsko narodno gledališče slavnostno predstavo, ki je dokazala, kako pojmuje vodstvo gle-

dališča svojo prosvetno in narodno nalogo, ki jo vrši v Mariboru. Predstava se je začela z živo sliko poklonstva jugoslovanskega naroda Aleksandra. Slavnostni govor je v pesniškem zanosu govoril major Jakovljevič, a nato je sledil koncertni del, mariborska divizijska godba, pod vodstvom kapelnika Herzoga, je častno izvršila svojo nalogo. V koncertu so sodelovali člani mariborskega gledališča gdnice. Mezgečeva in Ožegovičeva in g. Simenc. Kot solist na gosli je nastopil učitelj Glasbene Matic g. Kobad s spremljevanjem orkestra. — Večer je zaključila uprizoritev enodejanke „Na Kosovo“ iz ciklusa „Kosovo“, ki ga je spisal Vit. Feod. Jelenc. V težkih dnevih odstopanja srbske vojske pride srbski vojak, da se poslovijo pred odhodom v tujino od svojih, tu pa ga premagajo čustva, ljubezen do žene in otrok zamori v njegovi duši dolžnost do domovine. Stara mati vidi duševni boj v sinu in mu pokaže pravo in edino pot. S se pridruži tisočom, ki pozdravljajo starega kralja, da gre z njim, da se zopet vrne z njim kot zmagovalac in osvoboditelj. Ravatelj Nučić je igral srbskega vojaka, gospa Dragutinovičeva babico, gdn. Podgorška pa snaho. Igra je imela velik uspeh. Občinstvo jo sprejelo z navdušenjem in prirejalo navzočemu avtorju ovacije.

— „Našim malčkom“. Naš književni božični trg je zopet za en dan bogatejši. V založbi Kleinmayr & Bamberg je izšla krasna zbirka otroških in šolskih pesmi pod naslovom: „Našim malčkom“. Zbirko je priredil skladatelj Jos. Pavčič. Knjiga ima prav lepo obliko: naslovno stran in nekaj vinjet v knjigi je narisal v priprostem narodnem slogu slikar Gašpari. Zbranih je 55 pesmi, deloma takih, ki se pojejo po vseh šolah in med otroki doma. Šolam in domačim učiteljem petja bo s to zbirko zelo ustrezno. Take knjige smo že dolgo potrebovali. Knjiga je tiskana na lepem papirju, kar je v današnjih časih izjema. Obsega 40 strani. Razširila se bo po vsej Jugoslaviji, kjer je priljubljena slovenska pesem. Med pri-

prošimi starejšimi znanimi mladinski-mi pesmimi najdemo nekaj lahkih skladb našega Adamiča, Serajnika in drugih. Pesem je najlepši dar neba, pa tudi najlepši dar za Božič in je želeli, da zaide ta lepa zbirka „Našim malčkom“ v vsako slovensko vas, da se bo po nji naša mladina učila naše pesmi.

— „Preporod“, glasilo srednješolskega dijaštva, je izšel. Prinaša poleg kratkih člankov poročilo o varazdin-skem shodu in literarne drobnosti naše mlade generacije. Priporočamo ga vsem, posebno mladini. Naroča se v upravi Mestni dom, Ljubljana.

— „Narodna zaštita“. Imamo v Jugoslaviji mnogo važnih stvari, ki jih premalo poznamo. Tako je tudi z „Narodno zaščito“. Pred nami leži obširna revija, ki obsega nad 100 strani drobne tiska. Članek se vrši za članom — vmes pa so posejani izreki in citati največjih svetovnih vzgojiteljev in filozofov. „Narodna zaštita“ je glasilo karitativnih, to je človekoljubnih, društev v Jugoslaviji. Ureja ga dr. Gjuro Barsariček. List je svoboden in nezavisen in govori odkrito o vseh težkih ranah našega naroda. „Novo življenje!“ To je geslo tega lista: ozdraviti je treba rane, zadane od vojske, in vzgojiti nov narod. Na to delo smo poklicani vsi. V „Narodni zaščiti“ čitamo pretresljive slike socialne bede, ki je v sedanjem času pri nas in po svetu dovoli. Ljubezen do mladine, skrb za našo bodočnost zahteva nove vzgoje. Zato bi morali to revijo poznati vsi, ki jim je izročena vzgoja. List prinaša tudi mnogo beletrije in prevode Ade Negri in d'Amicis. Obravnava se tudi žensko vprašanje. Lep je stavek: Morala deklice je morala žene, morala matere je morala naroda: morala naroda je njegovo zdravo življenje: zdravje je dokaz njegove moči: moč je njegova najboljša obramba in najboljši opomin vsem nasprotnikom. Zato dela „Nar. zaštita“ na vseh poljih, kjer je treba čuvati narodno zdravje.

Domače vesti.

Ljubljana, 18. decembra.

* Zahvala regenta ljubljanski vladi. Povodom praznovanja rojstnega dne regenta prestolonaslednika Aleksandra je vodja deželne vlade za Slovenijo, dr. Pitamic, poslal g. ministrskemu predsedniku v imenu deželne vlade udanostne izjave in čestitke s prošnjo, da jih sporoči Nj. Visočanstvu. Po naročilu z najvišjega mesta, je g. ministriki predsednik sporočil vodji deželne vlade zahvalo Nj. Visočanstva regenta za izraze ljubezni in udanosti.

* Imenovanja pri finančni delegaciji v Ljubljani. Za rač. nadsvetnika ad personam sta imenovana nasl. nadsv. Janko Mladič in Albin Mešnar; za nasl. nadsvetnika rač. svetnika Ivan Rožkar in Franc Illovar; za nasl. rač. svetnika Srečko Magolič, Ivan Šiška, Dore Tomšič; za rač. revidente Ivan Matičič, Ivan Kranc, Jakob Jereb, Josip Zidarič; za rač. oficijale Ivan Šporn, Vlad. Krištof, Ant. Onidovec, Ant. Šljapah, Ivan Burger.

* Druga plat zvona. K našemu včerajšnjemu poročilu o »koroški aferi« smo prejeli danes avtentično pojasnila, v katerih luči izgleda vsa stvar dokaj drugače. Mi bomo ta pojasnila priobčili v prihodnji številki našega lista, že danes pa moramo reči, da so informacije, ki prihajajo od članov preiskovalne komisije sestavljene večidel na temelju pogrešnega razumevanja čleaga takratnega položaja in nepravilnega pojmovanja kompetenc naših oblasti. Posebe kar se tiče prehranjevalnega odseka moramo poudariti, da je njegovo absolutno korektno postopanje nad vsak dvom vzvišeno, kar je v ostalem tudi preiskovalna komisija sama izjavila. Isto je glede izvoza pokvarjene moke, glede katerega se očita dr. J. Brejcu, da je zaukazal izvoz, ne da bi se bilo dogladno je-li moka res pokvarjena. Stoji dejstvo, da je bilo dotično blago neužitno. Izgleda, da se preiskovalna komisija ni dovolj ozirala na komplikacije, ki so nastale vsled odprave demarkacijske črte. Iz pojasnil, ki smo jih prejeli, pa tudi izhaja, kje bi bilo eventualno iskati krivcev za nepravilnosti, ki so se dogajale.

* Prvi neosnovani napad na poverjenika za socialno skrbstvo. Včerajšnji „Večerni list“ napada poverjenika Ribnikarja radi stanovanjske zadeve nekega Pastirka v Mariboru. Iz uradnih spisov se je mogoče vsak dan prepričati, da poverjeništvu ne zadene nobena krivda, ako je moral Pastirk z ozirom na sklep mariborske stanovanjske komisije neprasto-

voljno izprazniti stanovanje, do katerega ni imel nobene pravice. Pastirk se je namreč po poročilu predsednika stanovanjske komisije v Mariboru dr. Juvana brez dovoljenja in na svojo pest vselil v stanovanje, ki ga je stanovanjska komisija zasegla in nakazala podpolkovniku Vidmarju. Mariborska stanovanjska komisija je nato zaukazala nasilno odstranitev Pastirka iz stanovanja g. Vidmarja. Sam predsednik stanovanjske komisije dr. Juvan je dejal podpolkovniku Vidmarju: „Nič se ne bojte, stanovanje je Vaše; če ne bo prav čas prazno, ga bomo siloma izpraznili! Tu Pastirk ne pride nič v poštev“. Na intervencijo dr. Adlešičeve pisarne je poverjenstvo prvotno začasno odgodilo izvršitev nasilne izpraznitve Pastirkovega politstva, končno pa je poverjenik Ribnikar napravil popolnoma neopravičeno zavlačevanje konec in ugodil, prošnji dr. Juvana, kot predsednika stanovanjske komisije ter rešil zadevo nujno in sicer tako kot se je glasil sklep mariborske stanovanjske komisije. Omenjamo le še, da je vložil Pastirk zavlačevalno „prošnjo“ — do pritožbe sploh ni bil opravičen — kot „elektromonter in trgovec“ ne pa kot „60% invalid“. Končno je treba še dodati, da je živel Pastirk do zadnjega časa v Budimpešti. V Mariboru je začel trgovsko karijero s tem, da je prodajal električno žico za provizijo in tako navijal cene temu predmetu. — „Večerni list“ je očitno nasel in informacijam klerikalnih odvetnikov, ki so sedaj nejevoljni na poverjenika za socialno skrbstvo, ker ni mogel dalje gledati da se z njihovimi „knji“ uradni odloki zasmejujejo ter dela krivico onim, ki so v pravici.

* Verstovškovi nadzorniki definitivno odstavljani. Kakor čujemo je vodja poverjeništvu za uk in bogocastje dvorni svetnik dr. Škaberne že izvršil ukaz ministra prosvete, odstavil Verstovškove šolske nadzornike ter namestil nadzornike, ki jih je imenoval ministrstvo.

* Opozorjamo stare in nove gg. naročnike, da vpošljejo naročnino že sedaj, da se redno dostavljanje lista ne prekine. Po poštni položnici vpošlana naročnina prispe v upravo lista čele čez 8 dni!

* Pokrajinski zdravstveni svet. Minister za narodno zdravje je na predlog zdravstvenega odseka za Slovenijo in letro imenoval sledeče kandidato Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani za redne člane Pokrajinskega

zdravstvenega sveta za Slovenijo in Istro: dr. Černič Mirko, vodja obče javne bolnice v Maribru; dr. Gregorič Vinko, primarij obče javne bolnice v Ljubljani; dr. Demšar Jernej, mestni zdravnik v Ljubljani; dr. Dereani Ernest, praktični zdravnik v Ljubljani; dr. Homan Alojzij, okrožni zdravnik v Radečah; dr. Lapajne Žilko, višji okrajni zdravnik v Ljubljani; dr. Plečnik Ivan, vseučiliški profesor v Ljubljani; dr. Robič Hugo, primarij obče javne bolnice v Mariboru; dr. Šerko Alfred, vseučiliški profesor v Ljubljani; dr. Zalokar Alojzij, primarij in profesor v Ljubljani. — Za izredne člane je minister imenoval sledeče gos-pode: inž. Turk Jakob, ravnatelj kmetijsko-kemičnega zavoda v Ljubljani; mag. pharm. Sušnik Rihard, lekarnar v Ljubljani; vladni svetnik Pavlin Alojzij, predstojnik državnega veterinarskega urada v Ljubljani; inž. Hohnuš Jaromir, stavbni nadsvetnik v Ljubljani; dr. Šteška Henrik, okrajni glavar v Ljubljani.

* Zaupnike notarskih kandidatov v notarske kolegije in notarske zbornice. Pišejo nam: Po prevratu je izšlo par člankov k reformi notarijata in nato je vse utihnilo; niti od notarskih zbornic, ki so v prvi vrsti za to poklicane, se ni ničesar podvzelo, dasi leži pred nami že 1. 1911. izdelani načrt novega notarskega reda. Nasprotno, zdi se, da je voz običal in da smo oddalenejši od cilja, kakor smo bili pred 9 leti. Zato je potrebna najprej reformatio in capite et in membris. Da se nam ne bo očitalo kaj disciplinarnega, se sklicujemo samo na spomenico, ki jo je oddala n. a. notarska zbornica justičnemu ministrstvu dne 22. 5. 1911. V tej spomenici zagovarjajo notariji priupst notarskih kandidatov v notarski kolegij in notarsko zbornico in utemeljujejo to s stališča stanovskih in splošnih interesov. Pri nas pa pomenja ta zahteva »revolto!« Pa mi ne odstopimo in znova zahtevamo, da sprejme notarski kolegij svoj poslovni red, dokler se ne uredi to zakonitim potom, določbo, da izvolijo iz svoje srede notarski kandidati v svrhu zastopstva v notarskem kolegiju in notarski zbornici gotovo število zaupnikov, ki se naj šele določi kakor druge tozadevne določbe, ki jih bo treba še obravnnavati. Notarski kolegij lahko to stori kakor je to storil n. a. notarski kolegij in določil v svojem poslovnem redu, ker ni bilo tozadevnega zakona, da so namestniki izpraznjenih not. mest člani kolegija. In pri nas? Notarski namestniki imajo vse dolžnosti notarjev in plačujejo vse denarne prispevke, nimajo pa nobene pravice in nobene besede v kolegiju. Vse to diši po srednjem veku in zato gremo naprej, mi strelci.

* Za rezervne častnike. Glasom objave Komande IV. armijske oblasti v Zagrebu je minister za vojno in mornarico odredil, da vsi rezervni častniki prejšnje avstroogrske in bolgarske vojske, ki so sedaj jugoslovenski državljani in ki doslej še niso predložili prijav za sprejem v našo vojsko, te prijave predložijo pukovski okružnim komandom najkasneje do 1. februarja 1921.

* Sneg naletava z malimi presledki že 15 dni in zdi se, da se ta nenavaden dolga snežna doba še vedno ne bližja koncu. Na odprtem polju v okolici Ljubljane leži že pol metra visoko, v višje ležečih krajih na Gorenjskem in Dolenjskem je pa doseglj že višino enega metra in še več. Čudno pri tem primeroma redkem vremenskem pojavu je dejstvo, da so se padavine pojavile pod vplivom severovzhodnih vetrov, ki navadno donajajo lepo, suho in mrzlo vreme. Debela snežna plast že pokriva polovico Jugoslavije, celo Avstrijo, Ogrsko in Češkoslovaško; sneg se je pojavil tudi na Primorskem in sega do obali. Najbrže bo končani snežni dobi nastopil hud mraz v mesecu januarju. Zemljo bo čuvala debela plast snega, za zimski sport se pa obeta najlepša sezona.

* Profili divjanju avtomobilistov. V zadnjem času se je dogodilo več nesreč radi prehitre vožnje avtomobilov, pri katerih so bile nekatere osebe smrtno poškodovane. Poverjeništvu za notranje zadeve opozarja zato na ministrsko naredbo, po kateri je določena hitrost za vožnjo skozi vasi, trge in mesta in na prostem ter pri posebnih okoliščinah (megla itd.). Ta hitrost ne sme biti večja kot 15 km, oziroma 45 km na uro. Prestopki se bodo ostro kaznovali. Policijskim oblastvom je naročeno, da strogo pazijo na promet z avtomobili in motornimi kolesi.

* Italijanska nasilstva na Rabu. Redka poročila, ki prihajajo z otoka Raba, pripovedujejo o silnem terorju, ki ga

razvijajo tamkaj d' Annunzijeve tople. Oblast je zaplenila vse čolne, samo da bi prebivalstvo ne imelo nikake komunikacije z Jugoslavijo. Na otoku je 500 arditov. Nastanili so jih v najlepših vilah in v hišah naših ljudi, katere so poglajali iz domovine ter v šolah in župniščih. Odnjali so dr. Pozelja, starega župnika Petriča, nadkontrolorja Pendo in druge. Zdravnik dr. Dražić je bil pozvan na Reko, od koder se ni več vrnil. Najbrže so ga internirali.

* Dr. Šušljak priznava. Kakor je našim čitateljem že znano, je bil nedavno v Zagrebu zaradi veleizdaje aretiran zloglasni bivši državni pravdnik Accurti ter njegova žena in več v afero zapletenih oseb, med drugimi tudi bivši vseučiliški profesor dr. Šušljak. Beograjski "Politiki" se iz Zagreba poročajo, da je dr. Šušljak preiskovalnemu sodniku priznal svoje sodelovanje v Accurtijevi aferi.

* Jugoslovanski Narod, beograjski dnevnik, ki je izhajal nekaj mesecev pod uredništvom bivšega regentovega tajnika, Gjura Jelenića, je prenehal izhajati. List ni bil glasilo dobrovoljcev, kakor smo večeraj pom. poročali, ampak je bil neodvisen list s komunističnimi tendencami. — Istočasno je začel izhajati v Beogradu "Jugoslovanski Piemont", kot naslednik nekdanjega "Piemonta", glasilo takozvane "crne ruke", ki ga je v letu 1914. zatrla takratna radikalna vlada.

* Čudna mistifikacija. Več beograjskih, subotičkih in novosadskih listov je prejelo iz Zagreba brzoglasno vrsto s podpisom "novinski ured", v kateri se izjavlja, da je aretiran bivši ban Laginja, ker je tok preiskave proti Accurtiju iznesel obtežilne momente proti banu Laginji. Zanimivo je, da so isti listi dobili skoro istočasno tudi dementi o ti aretaciji. V Zagrebu se vodi na pošti obširna preiskava o ti mistifikaciji.

* Italijani kupujejo posestva v Jugoslaviji. Te dni se je preselil neki Dalmatincec iz Sinja v slavonski Garčin, kjer je kupil hišo in lepo posestvo za milijon kron, svoje majhno posestvo v Sinju pa je za štiri milijone prodal nekemu Italijanu. Ta Dalmatincec je pripovedoval, da prihajajo številni Italijani, ki za drag denar nakupujejo tamkajšnja posestva. Isti pojav se opaža tudi v Istri.

* Z beograjske univerze. Znani profesor fiziologije na univerzi v Leipzigu Rihard Burian je imenovan za rednega pogodbenega profesorja fiziologije na beograjskem vseučilišču.

* Ustavitev prometa z Bolgarijo. V Bolgarijo vozi samo simplonski ekspresni vlak in zato se do nadaljnjih odredbe ne smejo izdajati niti potni listi za Bolgarijo, kakor tudi ne vidirati, izvzemši za ekspresni vlak, kar se pa mora s posebno kaznijo v potnem listu opomniti.

* Naredniki imenovani za častnike. Povodom rojstnega dne prestolonaslednika Aleksandra je bilo večje število narednikov iz kadra imenovanih za častnike.

* Gospa Accurti štrajka v zaporu. Kakor javljajo hrvatski listi, je žena bivšega državnega pravdnika Accurtija, ki je bila ob enem s svojim možem aretovana, začela v zaporu štrajkati in neče zaužiti nikake hrane.

* Beograd dobiva kurivo. Ze delj časa je bilo vodno stanje Save in Donave tako nizko da je moral prenehati ves rečni promet. Za Beograd, ki za zimo še ni bil preskrbljen s kurivom, je bil položaj naravnost obupen in to tem bolj, ker železniški promet za kurivo skoraj ne pride v poštev. Vsled izdatnega deževja pa sta Sava in Donava popet močno narasli, vsled česar je rečna plovlja zopet omogočena. Ze v predso začeli prihajati v Beograd prvi, z drvmi in premogom naloženi vlakci. Po poročilih, ki so došla ministrstvu saobraćaja, prispe te dni v Beograd 49 vlačilcev, katerih vsak pripelje po 45 vagonov kuriva, kar bo za prvo silo pač zadostovalo.

* Odlikovanje Beograda. Iz Pariza poročajo, da je francoska vlada predložila predsedniku republike Milleranda, da odlikuje mesto Beograd kot mučenik v svetovni vojni s križem častne legije. Predsednik republike je odobril ta predlog in izvedel odlikovanje. Poseben odposlanec francoske vlade izročil slovesno občinski upravi visoko odlikovanje.

* Sneg in vihar v Beogradu. Zadnje dni je tudi Beograd dobil debelo snežno odejo. Pasaža po ulicah je bila zelo otežkočena, vsled česar se je pripetilo več nezgod. V Takovski ulici je gospa Evgenija Milosavljević padla tako nesrečno na cestnem tlaku, da so jo morali prenesti v bolnico, kjer je kmalu potem umrla. Na novem poslopju Narodnega gledališča je vihar dvignil pločevinasto streho, ki visi na ulico. Promet mimo gledališča je vsled ne-

varnosti zaprt.

* Uduženje borcev iz solunske fronte je poslalo vladi sledečo izjavo: "Demobilizirani borci, združeni v Uduženju ratnika, zagotavljajo vlado, da stavišajo borci, ki so umirali za narodno edinstvo in položili temelj naše nove kraljevine, vedno in povsod svoje moči in svoje življenje v službo za kralja in domovino." Predsednik vlade se je v imenu ministrskega sveta zahvalil na tako patriotski izjavi.

* Popis vojnih obveznikov. Ministrstvo vojne in mornarice je izdalo vsem okrožnim komandam naredbo, da začno takoj po novem letu sestavljati točen popis vseh vojnih obveznikov v naši kraljevini. da bi se isti mogli kategorizirati po pozivih.

* Enouraj patrijot je mariborski škof Napotnik. Na praznik regentovega rojstnega dne je sicer razobesil državno zastavo, vendar pa jo je po maši zopet umaknil. Zato pa je za čaca Habsburžanov ob taki priliki visela kar po več dni.

* Podravska podružnica "Prosvete" v Mariboru skrči. Na 21. t. m. ob 1/20. uri v hotelu Union v Mariboru sestane vseh bivših članov in prijateljev društva. Osebe, ki so si izposodile društvene knjige in jih še niso vrnile, se naprošajo, da jih čimprej vrnejo, in sicer načelniku dr. Reismanu.

* Začasni vodja stanovanjske komisije v Mariboru. Predsednik stanovanjske komisije v Mariboru doktor Juvan je podal demisijo in ne vrši več tozadevnih poslov. Poverjenišvo za socialno skrbstvo je do nadaljnjega poverilo za časnim vodstvom stanovanjske komisije člana tamošnje stanovanjske komisije g. prof. Pirca. Menda se namerava za bodoče osnovati v Mariboru po ljubljanskem vzorcu državni stanovanjski urad, čegar ravnatelj bi bil obenem predsednik stanovanjske komisije.

* Velika poverba. 170.000 kron je dne 15. t. m. poveril računovodja delavnice j. ž. v Mariboru Štravs in z denarjem na to pobegnil v Avstrijo V Mariboru je ostavil ženo in dva otroka.

* Na Spoč. štajerskem se je pričelo med viničarji gibanje za ustanovitve enotne, strogo stanovske viničarske organizacije. Dosedanje organizacije, ki so bile osnovane od socijalistov in klerikalcev ne odgovarjajo namenu in so jih uporabljale stranke le za svoje politične namene.

* Tiholapci so imeli v petek v Mariboru slab dan. Aretirani so bili kar trije, in sicer: Štefan Kositar, pri katerem so našli 40 kg municije in pa cel zavoj nežigosanih stotokonskih bankovcev, dalje Ferdinand Škrabelj in pa Franc Hiter iz Slivnice, ki sta na saneh vtihotala klobuke. Vsi trije so pod ključem.

* O prodajalni mestne aprovizacije v Celju se razširjajo vesti, da je pasivna. Informirali smo se pri merodajnih krogih in izvedeli, da je aprovizacija po prevratu plačala 117.000 kron dolga, ki ga je zapustila prejšnja nemška uprava in imela v 21 mesecih po prevratu vrh tega še 111.000 kron čistega dobička.

* Povest iz Celja. Pišejo nam iz Celja: Ljubljanska "Jugoslavija" je priobčila iz Celja vesti, da je neka rodbinska mati zaradi odpovedi stanovanja s strani stanovanjskega urada zblaznela in da so jo morali prepeljati v blaznico na Studenec. Informirali smo se pri mestnem fizikatu in izvedeli, da o kakem takim slučaju ni niti govora. Jasnje je torej, da se je dopisnik slučaj izmislil in da hoče le hujskati proti celjskemu stanovanjskemu uradu, ki deluje že tako v iako težkih razmerah.

* Nesreča v šoli. Na mestni dekliški šoli v Celju je dne 15. t. m. gojenka tretjega razreda osnovne šole, Marija Hribaršek, na stranišću tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo in so jo morali prepeljati v bolnišnico.

* Prememba hišne posesti v Celju. Hišo in gostilno Petra Bračiča na Dečkovem trgu v Celju je kupil in prevzel Fran Berger.

* Iz Rajhenburga nam poročajo: Trboveljska premogokopna družba nadaljuje pri nas svoje investicijsko delo z zmernem tempu. Posrečilo se je odstraniti ovire in so se že pokazale vrhne plasti premoga, tako da že gleda na nekaterih mestih ta dragocena ruda v beli dan. Premog je izborne kakovosti in gori kakor smola. Tudi po rovih napreduje delo. Vsekakor pa bo treba popraviti železnico. Dočim namreč prepele parni stroj vlak skozi vse manjše predore, ga morajo pred glavnim predorom zamenjati z bencinsko lokomotivo, ki potem popelje vlak s polževo naglico na kolodvor.

* V Sv. Petru v Savinski dolini se je ustanovil za Zalec, Gotovlje in Sv. Peter odbor za gradnjo elektrarne. Načelnik je Miha Jošt iz Gotovelj.

* Razpust sosveta pri stanovanjskem uradu v Ljubljani. Poverjenik za socialno skrbstvo je danes razpustil sosvet pri stanovanjskem uradu v Ljubljani. Ravnatelj tega urada je dobil nalog, da takoj razreši omenjeni sosvet svojih dolžnosti. Nova komisija bo imenovana v prihodnjih dneh.

* Srbohrvaščina se bo odslej poučevala na ljubljanskih ljudskih šolah že od 3. razreda naprej in ne še le od 4. razreda, kakor je to bilo do sedaj. To je koristno, ker znanje srbohrvaščine bo vedno bolj potrebno vsakemu.

* Samomor. Na svojem stanovanju v Cerkveni ulici št. 1 si je ob 3. popoldne mesar Josip Podkov poglajal iz samokresa kroglo skozi desno sence. Nezvestnega so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico. Med vožnjo je umrl. Krogla je šla skozi obe senci. Pokojni je izvršil dejanje v hitri zmedenosti. Bil je zvest pristaš JDS. Simpatičnemu vrlemu možu bodi ohranjen lep spomin.

* Slovensko lovsko društvo opozarja svoje člane, da se je zvišala članarina za leto 1920 na 60 K, za lovske čuvaje pa na 30 K. Ker bo društvo naročilo v svrhu povzdige lovišč živo divjačino (jerebice, fazane, zajce), prosi vsi člani, da do dne 15. januarja javi društvu število in vrsto divjačine, na katero reflektira. Ceno naznanimo pozneje.

Omejilve v žel. prometu.

Vsled rudarske stavke je Južna železnica iz previdnosti stavila z 19. t. m. sledeče osebne vlake:

Na progi Maribor—Ljubljana: Vlak št. 44 z odhodom iz Ljubljane ob 11.57 in prihodom v Maribor 16.26; vlak št. 45 z odhodom iz Maribora 11.16 in prihodom v Ljubljano 15.45.

Na progi Maribor—Prevalje: Vlak št. 415 z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 5.30 in prihodom v Prevalje 7.49 in vlak št. 414 b z odhodom iz Prevalj ob 14.57 in prihodom v Maribor gl. kol. 17.10.

Na progi Maribor—St. Ilj: Vlak št. 52 b z odhodom iz Maribora ob 19.54 in vlak št. 53 b z odhodom iz St. Ilja ob 20.07.

Na progi Ljubljana—Borovnica: Vlak št. 67 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 18.20 in vlak št. 68 z odhodom iz Borovnice ob 19.12.

Na progi Zidanmost—Zagreb: Vlak št. 515 z odhodom iz Zidanmosta ob 14.17 in prihodom v Zagreb ob 16.55 in vlak št. 516 z odhodom iz Zagreba ob 9.52 in prihodom v Zidanmost ob 12.34.

Na progi Pragersko—Ptuj: Vlak št. 247 z odhodom iz Pragerskega ob 8.37 in vlak št. 255 z odhodom iz Pragerske ob 18.12 ter vlak št. 226 z odhodom iz Ptujja ob 10.31 in vlak št. 254 z odhodom iz Ptujja ob 20.07.

Na lokalni železnici Ljubljana—Vrhnika: Vlak št. 2703 z odhodom iz Ljubljane, gl. k. ob 13.18 in vlak št. 2702 z odhodom iz Vrhnike ob 5.54.

Na lokalni progi Grobelno—Rogatec: Vlak št. 2901 z odhodom iz Grobelnega ob 8.30, in vlak št. 2902 z odhodom iz Rogatca ob 5.20;

Na progi Poljčane—Konjice: Vlak št. 2301 z odhodom iz Poljčan ob 9.18, vlak št. 2902 z odhodom iz Konjic ob 5.27;

Na progi Slovenska Bistrica—Mesto: Vlak št. 3203 z odhodom iz Slovenske Bistrice ob 9.30, vlak št. 3209 z odhodom iz Slovenske Bistrice ob 18.50, vlak št. 3202 z odhodom iz Slovenske Bistrice—mesto 5.40, vlak št. 3210 z odhodom iz Slovenske Bistrice—mesto ob 18.

Porotno sodišče.

Nevarna vlomilska družba. (Sodba) Danes popoldne je bila končana porotna razprava proti ljubljanski družbi vlomilcev Gorkič in tovarišev. Posvetovanje porotnikov je trajalo dobri dve uri. Na porotnike je bilo stavljenih 34 vprašanj. Porotniki so vsa bistvena glavna vprašanja, kakor tudi štiri dodatna soglasno potrdili. Ob eni uri popoldne je predsednik dr. Pernuš objavil sodbo. Obsojeni so: Ivan Gorkič na šest let, Maks Herman na pet let, France Čič na sedem let, Neža Grkič, rojena Žonta, na eno leto, Karel Mišek na tri leta, Gabriela Perc na pet let in Josip Kral na 18 mesecev težke ječe. — Obsojenci s sodbo niso bili zadovoljni.

Gospodarstvo.

= **Sladkorni monopol.** Dne 10. t. m. smo v "Jutru" opozorili javnost na nerazmerno visoke cene sladkorja. Povedali smo, da sedanja cena sladkorja se ne more opravičiti niti s produktivnimi stroški in niti s svetovnimi cenami, ker je na svetovnem trgu padla cena sladkorja tekom zadnjega pol leta na polovico, medtem ko se pri nas plača za kilogram še vedno preko 60 K. Takrat smo izrazili tudi svojo bojazan glede državnega monopola, oziroma glede sindikata, ki bi prevzel nabavo in prodajo sladkorja. Veseli nas, da je začela na podlagi našega članka živahna debata v slovenskem časopisju, treba je samo napraviti še drugi korak, to je da se bodo cene nižale. Da se to doseže, je treba podvzeti najodločnejše korake. — Kakor se nam poroča iz Zagreba, vlada tudi tam radi navedbe glede monopola na sladkor veliko razburjenje. Vlada namerava namreč dati monopol denarnemu sindikatu (skupno okoli 27 denarnih zavodov), in sicer pod pogojem, da dobi država od vsakega kilograma sladkorja tri dinarje, sindikat pa bi imel pri kilogramu 1 dinar 10 par dobička. Država bi na ta način zaslužila pri 6000 vagonih, ki so potrebni za državo, 180 milijonov dinarjev, bančni sindikat pa 66 milijonov. "Jugoslavenski Lloyd" zahteva, da naj država raje pobere svojo trošarino in prepusti prodajo trgovcem, ki bi se gotovo zadovoljili z manjšim dobičkom, kakor pa banke. Trgovci nameravajo pri finančnem ministristvu energično protestirati proti imenovanju narredbi.

= **Svinjski sejem** dne 17. t. m. v Mariboru je radi slabega vremena skoraj popolnoma izostal. Na trg je bilo pripeljenih le 17 prašic in se je prodajala živa vaga po 26 do 28 kron za kilogram.

= **Naša krona v Švici.** Naša jugoslovanska krona notira v Zürichu 4.5. Ko pa je neka naša tvrdka poslala naročilo, da se kupi zanj v Zürichu deviza za Zagreb po omenjenem kurzu, prejela je poročilo, da se deviza ne more dobiti izpod 5.20. Jasno je torej, da je kurz, ki ga izkazuje borza v Zürichu, samo fiktiven, in naše oblasti bi morale potrebno ukreniti, da Švicarji ne uničujejo vrednosti naše krone.

= **Podjetje Vivot,** ki je bilo osnovano z glavnico 1 milijon kron, je povišalo svoj kapital na dva milijona. Podjetje ima zastopstvo večjih švicarskih in nemških tvornic za izdelovanje čevljev in namerava v kratkem ustanoviti enako tvornico tudi v Zagrebu.

= **Ljubljanski trg.** Pred prazniki je postalo tržno življenje zelo živahno. Promet na trgu je vsled nakopičenega snega zelo oviran. Mese vsih vrst je v izobilju po prejšnjih cenah. Tudi stojnice, ki prodajajo cenejših goveje meso, imajo večje množine blaga. — Perutnine je na trgu dovolj. — Jajca so izvanredno redka in se pokrovljo že v prvih jutranjih urah. Cena je 4.50 K za komad. — Specerijsko blago kaže počasno padanje cen za nekatere predmete. — Sadni trg je zelo dobro založen. Cena je ostala stara. Ker bo sedaj pred prazniki prodaja in dovoz blaga na trg zelo živahen, se stranke opozarjajo, da zelo dobro posledajo, kaj kupijo in v slučaju osleparjenja zadevo nemudoma naznanijo tržnim organom.

= **Sarajevska agrarna in komercialna banka,** ki je bila osnovana z madžarskim kapitalom, se je sedaj nacionalizirala, in sicer s pomočjo Prometne banke v Beogradu, Eskomptne banke v Zagrebu in Saveza srpskih zemljoradničkih zadrug v Sarajevu. Glavnica se poviša na 20, če bo treba pa tudi na 30 milijonov kron. Savez srpskih zemljoradničkih zadrug v Bosni bo s pomočjo te nove banke ustanovil Srpsko zadružno banko z glavnico 5 milijonov kron, ki se bo bavila s financiranjem podjetij imenovanega saveza.

= **Reekspedicija blaga.** Zagrebška železniška direkcija je preklcala pred 14 dnevi izdano odredbo glede prepočetne reekspedicije blaga, ki je zopet dovoljena, in sicer v rednem roku, v katerem se mora izvršiti natovorjenje in iztovorjenje blaga.

= **Naloge donavske komisije.** Dunaj je s častjo in pokloni sprejel v mestni posvetovalnici člane donavske komisije, ki v tem mesecu vrši svoja posvetovanja. Na županov pozdrav je predsednik komisije admiral Troubridge odgovoril: Naša dolžnost je, da ohranimo Donavi mednarodni značaj; in narodi morajo imeti na reki jednake pravice. Stvar podonavskih dežel je, da si iz rezultatov našega dela zagotove največji prosep. To pa morejo samo doseči, ako narodi vseh držav, starih in novih, obnove one gospodarske stike, ki so za blagobit celote narodov srednje in

jugovzhodne Evrope neobhodno potrebni. Širokopotezna in lojalna gospodarska politika vseh držav mora nuditi jamstvo, da bodo dobrote zemlje in industrije uživali oni milijoni, ki to za svoj obstoj potrebujejo, brez ozira na to, h kateri narodnosti pripadajo. Uloga donavske komisije je pri izvrševanju te velike naloge le malenkostna. Za Avstrijo pa je ta konferenca največjega pomena. Dunaj nudi vse predpogoje za centrum trgovine, geografični položaj in železniško omrežje omogoča Dunaju in Avstriji povrnitev k dnem prosepavanja in blagostanja.

= **Zaščita industrijske svojine.** Naredba o zaščiti industrijske svojine stopi, kakor se nam iz Beograda poroča, v veljavo dne 28. t. m. Ta naredba zamenja vse zakone in predpise na teritoriju Jugoslavije, ki so doslej bili merodajni za zaščito industrijske svojine. Vsi zakoni in predpisi, ki so v protislovju s to naredbo, bodo z omenjenim dnevom razveljavljeni.

= **Baisse italijanskih papirjev.** Kurzi glavnih italijanskih papirjev padajo. Indeksné številke: 1.) **bančnih papirjev** kažejo sledeče gibanje: v marcu 104, v juniju 91, v septembru 88; 2.) **železnice:** v marcu 103, v juniju 94, v septembru 74; 3.) **paroplovnih podjetij:** 110—98—80; 4.) **elektrolehnike:** 106—93—83; 5.) **raznih aprovizacijskih podjetij:** 104—98—82. Indeksné številke kažejo sledeče stanje 113 glavnih akcij: v marcu 106, v juniju 94, v septembru 80.

Borza 18. decembra

Beograd. Valute: funti 124 do 125, dolar 36.75 do 37.25, francoski franki 222 do 224, lire 129 do 131, leji 50.50 do 51.50, napoleonndori 123 do 125, levi 41 do 42, marke 50.50 do 51.50, avstr. krone 6.50 do 7. **Devize:** London 132 do 133, Pariz 225 — 227, Zeneva 620 do 625, Praga 45.50 do 46, Dunaj 6 do 6.20, Berlin 52.50 do 53.50, Milan 132 do 133. **Efekt:** Narodna banka 3020 do 3040.

Dunaj, devize: Zagreb 409 do 413, Berlin 939 do 945, Budimpešta 105 do 107, Bukarešta 795 do 805, London 23.65 do 23.85, Milan 23.10 do 23.60, Newyork 675 do 679, Pariz 4017.50 do 4057.50, Praga 759.50 do 765.50, Sofija 730 do 740, Varšava 97.75 do 99.75, Zürich 102.75 do 103.25. **Valute:** dinari 1630 do 1650, dolarji 674 do 678, franc. franki 4005 do 4045, švicarski franki 10250 do 10300, češke krone 765 do 771, ogrske krone 108.25 do 110.25, leji 795 do 805, levi 735 do 745, lire 23.30 do 23.50, funti 2355 do 2375.

Praga, devize: Berlin 119.75 do 121.25, Beograd 218 do 220, Dunaj 12.90 do 13.90, Varšava 12.75 do 13.75, Budimpešta 13.50 do 14.50, Sofija 98 do 99, Zagreb 53.50 do 54.50, Bukarešta 99.25 do 100.25, jugoslovanske note 209 do 211, Newyork 98 do 99, London 308.50 do 310.50, Pariz 527.50 do 530.50, Milan 308 do 310, Zürich 1328 do 1331.50.

Berlin, devize: Newyork 72.42 do 72.58, London 254.20 do 254.80, Pariz 438.05 do 438.95, Milan 254.70 do 255.30, Dunaj, žigosane 15.98 do 16.02, Praga 82.90 do 83.10, Budimpešta 13.68 do 13.72, Svica 1101.35 do 1103.65.

Zürich, devize: Berlin 9.05, Newyork 656, London 23.06, Pariz 39.30, Milan 23, Zagreb 3.90, Praga 7.25, Bukarešta 7.50, Budimpešta 1.20, Dunaj 1.40, avstrijske žigosane 0.90, Varšava 1.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 316 m nad m. r.					
Dan	Gas opaljena	Slana barometra	Vremenski	Nabo	Pojasna
17. dec	7. ur	734.3	-1.8	sl. zap.	obi
17. dec	14. ur	731.8	-1.1	"	"
17. dec	21. ur	726.6	-0.7	"	"

Srednja večerajša temperatura 1.4 normalna — 1.9
Vremenska napoved na 3 dni
Bolnosa vzhodni danes ob 7.44 zateša ob 16.10

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elzafluid! Šest dvojnatih ali dve veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebe. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine. Ena steklenica 9 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elsa-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poština posebej, a najceneje. — **Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa-trg št. 351, Hrvatska.** 436 B.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij "Jutra".
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenec.

Upoštevajte pri svojih naročilih oglase v dnevniku „Jutro“!

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Spedbalkan.

70 21

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicijska vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Carinska agentura. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Šelitus s patent. pohištvenimi vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom južne železnice.
Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.

Povečane fotografije do naravne velikosti po vsaki sliki izdeluje Jostp Polikan, fotograf, Celje. 400 10-7

Švicarske ure, zlatnine in srebrnine nudi strokovni urar F. Korošec, Sv. Florijana ulica 31. Vsako popravilo se izvrši vestno s garancijo. Staro zlato in srebro se vzame v zameno. 227 52-13

Ure, zlatnine in srebrnine kupite najceneje pri trdku 52-14 Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

Naročajte spise o naši državi:
A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. del 15 K, II. del, I. snop. 31 K, 2. snop. 21 K.
Dr. Sazadin: Naš sadašnji ustavni položaj. Cena 16 K.
Dokumenti o jadranskem vprašanju. Cena 10 K. 128 16
Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga K 1-80 več.
Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

? Ali ste že poslali na- ročnino za „Jutro“ ?

Poslule po vsej državi.
Ustanovljena leta 1913.

„Jugoslavija“

Delniška glavica
3 milijone din. v zlatu

splošna zavarovalna družba
Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa:

- 1.) požarna zavarovanja,
- 2.) življenska zavarovanja,
- 3.) nezgodna in jamstvena zavarovanja,
- 4.) zavarovanja proti škodam vlad tatinskega vloma,
- 5.) transportna zavarovanja,
- 6.) zavarovanja proti škodam vlad razbitja stekla,
- 7.) zavarovanja proti škodam po toči.

Največji tu delujoči domači zavod. — Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalne družbe „Fenihs“ (požarni oddelki) ves njuni kupčijski obstoj v naši državi.

Najnižji tarifi, takojšnja izplačila škod.
Glasom naredbe ministrstva za vojno in mornarico nado- meščajo polico „Jugoslavije“ žanitvene kavalije za častnike.

Pisarne so začasno

v Sodni ulici 1 (Fenihs) in na Gospodarski cesti 2 (Graška).

Pozor, trgovci!

Pozor, trgovci!

Bonbone

vseh vrst K 68— ter velika izbira različnih obeskov za Božič, kakor tudi vseh vrst kolačev, keksov, biškotov itd. nudi glavna zaloga Rajsterjeve tovarne slaščic

A. Pöschl, Gospodarska cesta 7 (prej Marije Terezije cesta)
Po pošti. Po železnici.

Hiša v Trnovskem predmestju v Ljubljani se radi odpotovanja prodá. Obstoja iz petih stanovanj, hleva, šupe, kleti in 2100 m² zemlje. — Več se poizve Cesta na Loko 22 J. P. 609 2-1

Hiša napredaj v Mostah

in kmetijsko poslopje s vrtom okrog hiše. Vodovod v hiši. Vpraša se pri Al. Slamič, Selo 48, Moste. 613 2-1

Havre - Newyork samo 6 dni.

Edina najkrajša črta. — Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient Expres in tozadevna pojasnila daje edino koncesijonirana potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani, Gospodarska (Marije Terezije) cesta št. 13 (Kolizej).

Veliko posestvo v Bosni naprodaj

oddaljeno 10 km od Bosanske Gradiške, okrožje Banjaluka

in sicer:

1.) 1000 dunumov zemljišča I. razreda v enem kosu (en dunum nosi 1000 kva- dratnih metrov).	8.) velik koruznjak,
2.) 4500 komadov sliv sajenic, ki plod nosijo.	9.) kotel za kuhanje žganja 420 litrov,
3.) zidana hiša s 6 sobami, kuhinjo in kletjo.	10.) 18 vagonov čebrov,
4.) veliko skladišče,	11.) 2 vagona sodov,
5.) velik s opoko krit hlev,	12.) 8 konjev s opremo,
6.) palilnica,	13.) 4 tovorni vozovi,
7.) šupa za vozove,	14.) sijakar s opremo,
	15.) mnogo raznih poljedelskih strojev.

604 2-2

Zemlja je večinoma s ozimnim žitom obsejana. Natančnejši pogoji pri

koncesijonirani poslovalnici Petra Ivezlca v Banjaluki v Bosni.

Tvrška

Julij Meinl d. d.

se priporoča za nakup ob priliki bližajočih se praznikov.

Podružnica: Aleksandrova cesta št. 1.
Telefon 544. 612

Najlepše božično in novoletno darilo!

Kupite srečke Drž. razredne loterije!

Izmed 100.000 srečk jih bo v petih razredih polovica izžrebanih! Vsaka druga srečka zadene!

Največji dobitok v najbolj srečnem slučaju je

!! 4.000.000 kron !!

Cela srečka stane 192 kron, polovica srečke 96 kron, četrtina 48 kron, osmina 24 kron.

!! Ne zamudite prilike !!

Žrebanje v prvem razredu se vrši že dne 3. januarja in dne 4. januarja 1921.

Srečke prodaja in razpošilja po pošti, če se vpošlje znesek za naročene srečke in poštnina:

Zadružna Gospodarska banka d. d.
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, I. nadstr.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

obrestuje hranilne vloge po čistih:

3%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Kredit vseh vrst.

Hranilne vloge K 70.000.000.

Tekoči račun.

11 23

Žensko pismo iz Trsta.

Britko se mi zdi prijeti za pero ter Vam pisati tja v belo Ljubljano. Tržančanke se na Vas jezimo. Nedavno sem bila tam pri Vas in videla, kako se ravšate in kavsate pri volitvah. Me pa si predstavljamo Jugoslavijo kot deželo zadovoljstva in sloge in neprestano nam je pred očmi povest o očetu in sedmih sinovih ter svežnju palic. Kadar se pomenkujemo o izgubljeni sreči, Vas obtožujemo, da nas tlačijo sovražniki, ker ste premalo složni. Vaše separatiste in avtonomiste črtimo v dno duše, ker se nečemo odreči trdnj nadi, da bo močna, edinstvena Jugoslavija odrasla čez nas, pa naša ljubljeno deco. In zdihujemo po jugoslovenskem d' Annunziju! Blazen človek, res. Toda on zmaguje nad Rimom in Jugoslavijo. Kdaj pride jugoslovski Gabrijel nam oznanjati svobodo? Slovenska žena v Primorju mu bo očevala zarod, zvest jeziku in srcu matere Jugoslavije.

Pa ne mislite, da se izgubljam samo v sentimentalnostih. Zavedamo se, da treba dela in napora. Na kulturnem in gospodarskem polju hočemo krepko zastaviti svoje sile. Nočemo se vdajati obupu. Vemo, da ostane naš rod zdrav in jak, če bo znal ohraniti svojo veselo nravo. Zabave in razvedrila mi moramo preskrbeti baš tako, kakor solidnega življenjskega obstanka. Naš Narodni dom — koliko nam je odvzeto s Teboj! Kdaj vzrasteš zopet, kdaj nas zopet povabiš, da pridemo in se divimo naši besedi, naši pesmi! Slovenska mladina, kje boš v veseljem predpustu zaplesala svoje narodne pleske? Važno bi bilo, da dobimo sredi mesta provizorično zabavišče in združevališče. Korajžni smo; ne strašijo nas bombe in napadi in bolj ko nas napadajo in bolj ko nas preganjajo, bolj močni postajamo.

Povsod se pojavljajo nove sile. Naša mladina dobi svoj „Novi rod“, mesečnik, ki bodo pri njem sodelovali odlični mladinski pisatelji, žene si ustanovljamo „Jadranko“, ki bo bodrila mlačne, krepila omahujoče, dajala novih impulzov zavednim.

„Edinost“ mora postati večja, da nas vredno zastopa. Zbiramo za „tiskovni sklad“ in nabralo se je že mnogo tisočakov. Dosti je rok in src, ki bodo z veseljem pomagala, da se poveča, razširi. Imamo še „Goriško stražo“ in ta dva dnevnika morata zastopati naše pravice in koristi, biti morata naša zasloba in naš glas!

Vse naše sile morajo veljati samobrambi, da se varujemo tujevega strupa, da nam njegove sladke besede ne otrujejo srca in duše, da ostanemo trda skala, ki varuje solnične doline zelene Soče, kršno Istro, za mater našo Jugoslavijo.

In Vi tam čez mejo, ne zabite nas, bodite složni in mislite na nas v brat-ski ljubezni. Mi smo sami, voditelji naši so po večini odšli; podpirajte nas moralno, da ostanemo močni, da se lahko zavedamo, da so za mejo naši bratje, ki čujejo z nami, z nami bdijo, trpijo — nas ljubijo. Lažje nam bo prenašati in jarem nas ne bo tako pritiskal k tlom.

Rosanka.

Zimski sport v Bohinju.

Po šestletnem, po vojski povzročenej odmoru se je Bohinj pripravil znova za zimsko sezono. Na daljavo 1 km je popravišeno na podlagi tekem let pridobljenih izkušenj takoj za Bistrico ležeče, v Sloveniji dobro poznano sankališče „Belvedere“, ki je bilo med vojno popolnoma razrovano. Popolnoma na novo se je dogradila baš te dni skakalnica za smučarje, na kateri ne bo težave doseči skokov do 15 m daljave. Ker leži že danes v dolini nad pol metra snega, v višjih legah pa tudi dober meter in še več in ker je Bohinj že znan zaradi številnih hvaležnih tur in vežbališč za smučarje, je pričakovati, da letošnjo sezono spoznajo krasoto zimskega športa in divote Bohinja v snežni odeji, ne samo prijatelji zimskega športa iz Slovenije, marveč tudi ljubitelji iz Jugoslavije sploh, in da smemo od tod pričakovati, da bodo odslej naprej vedeli ceniti vrednost domačih zimskih športnih krajev in da ne bodo uhajali več čez državne meje, gmotno podpirati državne in narodne sovražnike.

Iz Bohinja nam poročajo, da se odpre letošnja zimska športna sezona na Božič, da so športna tehnična dela že povsem dovršena, druga pripravljala dela pa v popolnem tiru. Za prenočišča in prehrano je zadostno preskrbljeno. Odprti bodo hoteli: Markez, Rodiča Triglav in drugi v vasi se nahajajoči hoteli in restavrant, ki razpolagajo s skupno okroglo 100 posteljami za goste v zakurjenih sobah. Cene niso pretirane. Za športnike, ki si pri današnjih težkih odnosajih ne morejo preskrbeti lastnih sank in smuč, bo v Bohinju tudi zadostno število tega športnega orodja, proti primerni dnevni obrabni odškodnini na razpolago. Ker bodo to zimo tudi ob jezeru odprti hoteli, se bodo nudili prijateljem bohinjske zime, ki je po daljšem presledku letos nastopila v svoji stari moči, tudi hvaležni in zabavni izleti na saneh.

V „Sportu“ nazivlje sportni pisatelj Radogorski naš Bohinj „Jugoslovanski Davos“. Četudi morda nima vsestransko prav in Bohinj danes osobito, kar se komforta tiče, še zdavna ne nudi

onega, kar nudi prijateljem zime svetovno znani engadinski „Davos“, četudi danes naši poklicani faktorji še nimajo pravega umevanja za zimski sport in njegova velikanski vpliv na narodno zdravje, ima vendar le pisatelj vsaj deloma prav, kajti pri naših skromnih, še neurejenih razmerah je Bohinj vendarle Jugoslovanski „Davos“, oziroma se pri sodelovanju vseh poklicanih faktorjev in interesov lahko čim prej doseže do tega slovesa. Od orjaških, zasneženih gorskih velikih obdanih, skoraj brezvetrovna bohinjska dolina, obsežni smrekovi gozdi, naravnost presenetljiva zimska insolacija, zelo obširno vežbališče in za smučarje na novo zgrajena smučka skakalnica, na novo zgrajeno umetno sankališče, izredno ugodne snežne razmere, za začetek zadostno število postelj in tečna prehrana, vse po dogovoru hotelirjev ne za pretirane cene, nam navdaja vendarle up, da postane Bohinj za Jugoslavijo res pravi „Davos“.

Letošnja zimska športna sezona se odpre na Božič. Na programu so smučarski tečaji, konkurence v skakanju na smučeh, sportno in zabavno sankanje, smučarske in sankaske prvenstvene tekme; pa tudi za drugo zabavo in razvedrilo se bo skrbelo.

Brezplačna pojasnila interesentom dajejo: „Sportna zveza Ljubljana“ in nje zimsko sportni odsek za Bohinj v Bohinjski Bistrici, odnosno posamezni hotelirji v Bohinjski Bistrici.

st Smučarski tečaj v Ljubljani. V svrhu teoretičnega in praktičnega izvežbanja novega smučarskega naraščaja priredi Smučarski klub Ljubljana redni, brezplačni smučarski tečaj za člane smučarskega in drugih sportnih klubov, ki bo trajal ob ugodnih popoldnevih približno do novega leta. Interesente vabimo na kratek sestanek v soboto dne 18. t. m. ob 15. uri na dvorišču pri Novem svetu, Gospodstva cesta (trdnja Gorec), kjer bodo izvedeli vse tozadevne informacije podrobneje od voditelja tečaja. Istočasno se bodo razdelile smuči — kolikor jih je na razpolago — med vže priglašene udeležnike tečaja, ki si jih ne morejo nabaviti iz lastnih sredstev. Reflektanti morajo prinesiti s seboj poverilnice od sportnih klubov, ki posamezne udeležence pripravljajo in garantirajo, da bo udeleženec izposojene smuči na svoječasi poziv vrnil. — Nekaj parov smuč bo tudi na prodaj.

Športni klub v Trzinu. Iz Trzica nam poročajo za vsakega športnika razveseljivo vest, da se jam osnoval „Sportni klub“. Vsakdo, ki pozna krasna sankališča (Ljubelj, Sv. Katarino, Sv. Nežo) in lepe, lahke in težke gorske partije za smučarje v teje okolici

(Dobruča, Košuta, Javornik, Sv. Anjo, Zelenico itd.) bo vzel to z radošjo na znanje, posebno z ozirom na ugodne železniške zveze. Sportna društva naj stopijo v stik z omenjenim klubom glede informacij o zimskem športu. Dopi, se sprejema Anton Jelenc, t.č. predsednik „Sportnega kluba Trzica“.

Po svetu.

× **Pobijanje draginje v Angliji.** Londonski listi poročajo o uspešnih ukrepih, katere je že pred letom dni odredila angleška vlada v svrhu pobijanja draginje. Ustanovila so se posebna sodišča po vseh večjih krajih in občinah, ki so sestavljena iz zastopnikov trgovcev, konzumentov in občinskih uradnikov. Vsakdo, ki misli, da je za kak blago plačal previsoko ceno, ima pravico, da se pred tem sodiščem pritoži, trgovcu, kateremu se dokaže krivda, pa je dolžan, da povrne vsoto, pa če bi znašala tudi le par firkov. Trgovcem je dovoljen brutto-dobiček 30 %, grositom in tovarnarjem pa 10 %.

× **Male ladje na oceanu.** V najnovejšem času je v pomorskih sportnih krogih zavladala manija, da se dolge oceanske vožnje podvzemajo s prav majhnimi ladjami. Tako je nedavno prispela v Newyork majhna jahta „Tipphoon“, dolga samo 12 metrov. Prevožila je nad 8000 milj.

× **Podpisal očetovo smrtno obsodbo.** „Caricinskije Vjedomosti“ objavljajo podrobnosti o aretaciji polkovnika carske armade, Andruščenko, starca 72 let, katerega sin je pomočnik predsednika caricinske izredne preiskovalne komisije. Polkovnika Andruščenko so komunisti ujeli in obtožili, da je Wranglovo armado dobrovoljcev podpiral na ta način, da je učil vojake, kako je treba ravnati s puško in mitraljezo. Izredno sodišče ga je zaradi tega obsodilo na smrt kakor razen njega še 12 drugih carskih oficijerjev. Andruščenko so ustrelili v noči 26. oktobra. Andruščenko — sin je, neprečitavi niti imena obsojenec, mehanično podpisal smrtno obsodbo svojega lastnega očeta, a ko je zvedel, kaj je storil, je bilo že prepozno. Nekoliko dni po polkovnikovi smrti s objavile „Caricinskije Vjedomosti“ članek pod naslovom „Pri nas ni usmiljenja“, v katerem se je poveljevalo postopanje sina-revolucionarja, ki je s smrtno kaznol svojega lastnega očeta kontrarevolucionarja. Čez deset dni je ravno isti časnik poročal, da je Andruščenkova sin z revolverjem ustrelil predsednika izredne preiskovalne komisije, Moisejenka, in štiri vojake rdeče garde, ki so izvršili obsodbo nad njegovim očetom. Potem pa je ustrelil še samega sebe.

× **V Nemčiji ne bo predpustnih vesellic.** Iz Nauena se brezzičnim potom brzojavlja, da so v Nemčiji vsled težkih življenjskih razmer za bodoči predpust vse karnevalske slavnosti prepovedane.

× **Zena — minister prosvete.** Kako javljajo iz Washingtona, namerava novi predsednik Harding iz hvalečnosti napram žensstvu, ki je pri volitvah zanj glasovalo, predlagati kongresu ustanovitev novega ministrstva prosvete, ki naj bi se poverilo kaki ženski.

Narodno gledališče.

Drama:

Nedelja, 19. dec.: Hauptmann: Bobrov kožuh. Izven.

Ponedeljek, 20. dec.: Strindberg: Smrti ples I. B.

Torek, 21. dec.: Strindberg: Smrti ples II. B.

Sreda, 22. dec.: Beaumarchais: Figaro se ženi. Izven.

Četrtek, 23. dec.: Zaprt.

Petek, 24. dec.: Zaprt.

Sobota, 25. dec.: Ogrizović: Hasanaginca. Izven.

Nedelja, 26. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Izven.

Ponedeljek, 27. dec.: Strindberg: Smrti ples I. A.

Torek, 28. dec.: Strindberg: Smrti ples II. A.

Sreda, 29. dec.: Zaprt.

Četrtek, 30. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. D.

Petek, 31. dec.: Zaprt.

Sobota, 1. jan.: Cvrček za pečjo. Izv.

Nedelja, 2. jan.: Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.

Ponedeljek, 3. jan.: Cankar: Cvrček za pečjo. B.

Opera:

Nedelja, 19. dec.: Verdi: Rigoletto. Izv.

Ponedeljek, 20. dec.: Zaprt.

Torek, 21. dec.: Puccini: Tosca. E.

Sreda, 22. dec.: Smetana: Dalibor. D.

Četrtek, 23. dec.: Zaprt.

Petek, 24. dec.: Zaprt.

Sobota, 25. dec.: Risto Savin: Lepa Vida. Izven.

Nedelja, 26. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Izven.

Ponedeljek, 27. dec.: Zaprt.

Torek, 28. dec.: Smetana: Dalibor. D.

Sreda, 29. dec.: Puccini: Tosca. C.

Četrtek, 30. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči dramska predstava. D.

Petek, 31. dec.: Nedbal: Od bajke do bajke (otroška predstava) ob 3. uri popoldne. Izven.

Sobota, 1. jan.: Smetana: Prodana nevesta. Izven.

Nedelja, 2. jan.: Puccini: Tosca. Izven.

Ponedeljek, 3. jan.: Zaprt.

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

(Dalje.)

Pri tej novi zlobni opazki je Kenyon namršil obrvi. Predno je pa mogel odgovoriti, je profesor napravil globok požirek iz čaše in nadaljeval: „In sedaj me hočete torej aretirati? In zakaj, če smem vedeti? Saj pri nas vendar ne aretiramo tako meni rič tebi nič.“

„Aretirati Vas hočem!“ zarjuje Kenyon, vsled profesorjevega miru razdražen do skrajnosti, „deloma za radi Vaše lepe trgovine v Southampton Roadu 138, in deloma zaradi udeležbe pri ponarejanju denarja!“

„Moja mala trgovinca v Southampton Roadu?“ odvrne profesor smehljaje. „Zato da me hočete aretirati? Vprašam samo, ali se to res izplača, gospod Kenyon? Toda druga obdolžitve je težja. Ali smem vprašati, v kakšni zvezi bi naj bil jaz s ponarejalci?“

Njegova mirnost je pričela imponirati detektivu in z nekoliko manj sigurnim glasom je odgovoril:

„O tem si še sam nisem prav na jasnem. Še le od danes popoldne Vas opazujem, toda nekatere stvari sem že dognal. Danes popoldne ste mi obesili dva ponarejena zlatnika, ... da, gospod profesor to ste storili, in to je bilo zelo neprevidno! In ko sem nocoj preiskoval Vašo blagajno, sem našel še štiri takšne čuke.“

„Najbolj obžalujem to sam“, je odgovoril profesor. „V kako brezvestnih časih vendar živimo, gospod Kenyon! Šest funtov en sam dan! Zares, kaj naj zasluži ubogi trgovec? Toda priznati morate, da je Vaše dokazno gradivo precej nišavo v razmerju z Vašo obtožbo, dragi gospod Kenyon!“

„Za enkrat mi zadostuje vaša goljufiva trgovina!“ odgovori Kenyon že nekoliko manj samozavestno. „Tu ste se ujeli ...“

„Nič se ne razburjajte“, odvrne Pelotard. „Bodite raje tako ljubezni in povejte mi, kaj imate pravzaprav proti moji ... proti Lavertis-sovi trgovini?“

Lavertisse je doslej sedel mirno, kakor da ga zadeva nič ne briga. Ko pa je zaslišal svoje ime, se je zdrnil in pričel trepetati. Kenyon je rezko odgovoril:

„To boste že še slišali na policiji. Bodite tako ljubezni in pridite takoj z menoj! Zajedno s svojim s drugom. In tudi vaše knjige ponesemo.“

„Toda pozabili ste na ukaz, da me smete aretirati“, reče profesor smehljaje. In ko zagleda presenečeni Kenyonov obraz, nadaljuje: „To sem si takoj mislil. Navadna začetniška pogreška. Razumeli boste, gospod Kenyon, da vam ne morem slediti na policijo, zlasti ne, če me hočete zastrašiti. Toda povem vam raje nekaj drugega. Vkljub svoji mladostni jeznostosti mi ugajate ... Ali res nečete whiskeyja s sodo? Obljubljam vam, da pojdem rade volje z vami, če vas v teku pol ure ne prepričam, da morate vi z menoj.“

„Mene hočete prepričati? Ali s silo?“

„Ptuj, gospod Kenyon! Pa so mi pravili, da ste duhoviti! Moja prepričevalnost je povsem drugačne narave. Da se razjasniva. Kaj imate proti moji trgovini v Southampton Roadu?“

„Kaj da imam proti njej?“ je vpil Kenyon ves iz sebe. „Saj je to najbolj nečuvna goljufija, ki sem jo videl v svoji praksi!“

Profesor se je diskretno nasmehljal, kar je mladega detektiva razburilo do skrajnosti.

„In če moja praksa ni tako stara, poznam vendar zgodovino zločinov v tej deželi dovolj dobro. Povem

vam, gospod profesor, da takšne prefrigate prevare tu še nismo videli. Da, boste že oprostili ... Vi inserirate v vsem časopisu ...“

„Ne, samo v boljšem“, odgovori profesor, toda Kenyon nadaljuje razburjeno:

„Da, vrag me vzemi, jaz sam sem že tolikokrat čital vaš inserat, da ga znam že skoraj na pamet: Psihično raziskavanje. Profesor Pelotard iz Pariza potrebuje za večje znanstveno delo poročila o raznih manijah in o zbiralski bolezni. Znano je, da so takšne duševne posebnosti združene čisto z veliko raztresenostjo, z duševnim nemirom in s popuščanjem spomina. Prosim vas, da navedete v svojem odgovoru, ali trpite tudi vi na eni teh bolezni. Zagotavljam največjo diskrecijo. Takšne neugodne pojave, kakor raztresenost in oslabelost spomina, so čisto prava pokora za one, ki trpe na njej. Profesor Pelotardova najnovejša psihična metoda zdravi to bolezen hitro in efektivno ...“

„Vaš spomin je očitno izvrstn“, je opomnil profesor. „Vi pač ne potrebujete mojega zdravljenja ...“

„Vaše zdravljenje? Hvala lepa!“ odgovori Kenyon in nadaljuje z rastočo energijo svojo pridigo: „Odgovori na vaš inserat so prihajali v velikem številu. Pismonoše bodo to potrdili. Psejmo vam ljudje, ki bi radi svoje lastne oslarije videli popisane v vaši knjigi, in ki bi se radi dali zdraviti pri vas, ali pa obojno. V zdravite te ljudi in najbrže ne zastoj ...“

„Malenkost“, zamrmra profesor. „Samo dva funta za enkratno zdravljenje.“

„Hvala! Toda to bi bilo še najmanje. Do tu ste samo šarlatan, kakor jih ni malo. Vaš resnični načrt je mnogo boljši. Izvedeli ste, da je vaš pacient gospod Jones raztresen, kakor stari profesor v šaljivih listih, in da vrhutega strastno zbira kitajski porcelan. Gospod Brown, njegov drug, ravno tako strastno zbira sta-

re znamke ali pa stare gledališke liste. In gospod Smith, ki je po vsem Kensingtonu znan po svoji raztresenosti, zbira z največjo strastjo mehikanske malike ali egipčanske mumije. Vi zdravite te možakarje po svoji znanstveni metodi, istočasno pa jim pošljete na vrat agente gospoda Lavertissa, ki prinesejo Smithu kakšnega redkega mehikanskega malika, gospodu Jonesu gledališki list iz Globe-gledališča izza Shakespearejeve dobe, gospodu Brownu pa izbrano kitajsko figuro iz porcelana. Gospodje Smith, Jones in Brown občutijo neodolljivo željo, da postanejo lastniki teh redkosti. Vaše blago je zares prvovrstno, vaša cena pa tudi. Kolebajo in razmišljajo: Kupiti ali ne kupiti, to je vprašanje. Sicer pa, odkod dobivate svojo robo?“

„No, imamo že svoje zveze“, je rekel profesor smehljaje in pomežiknih Lavertissu.

„To si mislim! No da, dragi profesor, priznam, da je vaš domislek prav duhovit. Gospodje Jones, Smith in Brown se zaradi visoke cene še niso mogli odločiti. Sedaj se pa oglasi vaš agent in reče: Toda gospodje, saj mi prav radi prodamo tudi na obroke. Tedenske, mesečne, četrtletne, prav kakor želite, gospod. Na obroke? si mislijo gospodje Smith, Brown in Jones. That's it! Saj tu jedva občutiš večji izdatek! In pogodba je podpisana. Včasih plača zares kdo vsvo kupnino naenkrat, ali kaj zato? Vi ne izgubite ničesar in prihodnji teden se oglasi vaš agent iznova pri raztresenem strastnem zbiralcu. Prej ali slej ga dobite v svojo zanjko. Prefrigana pogodba se podpiše in mož je izgubljen. Vi sami dobro veste, da je tako raztresen, da se zvečer niti ne spominja, da je jutrat vstal iz postelje, kaj še, kolikokrat je že plačal vaše obroke! Kakor sam pravi, saj niti ne občuti! Agent pa, ki ne boleva na moderni bolezn, na raztresenosti, se pojavlja na njegovih vratih točno kakor do-

bra ura in kasira obroke, tako da vam preplačujejo vaši klienti kupljeno robo petkrat in še več. Med tem časom se je pa agent pojavil že zopet z drugimi novimi dragocenostmi in gospodje Smith, Jones in Brown so jih kupili, že zopet na obroke. In vi ste še tako predzrni, da beležite te prejemke natančno v trgovsko knjigo!“

„Saj morate vendar imeti red v svojih poslih“, zavrne smehljaje profesor.

„Da, čisto prav, toda če bi ne bilo teh vaših knjig, bi vam jaz ne bil prišel na sled, dragi moj profesor. Vaše knjige so vas izdale in pa vaša perika, ki je iz vas napravila Lavertissa in iz Lavertissa vas! Sedaj vem, da sem davi govoril z vami v trgovini in ne z Lavertissom. Danes je Lavertisse tako nemarno poveznul periko na glavo, da so se izpod nje videli njegovi pravi lasje in to je takoj zbudilo moj sum. Sicer pa ... rdečelas Francoz!“

Profesor je pogledal Lavertissa očitačo in Kenyon je nadaljeval, očitno navdušen od lastnih besed: „Zares, krasna goljufija. Lepo ste morali zaslužiti z njo!“

„Tako, tako“, odvrne profesor in zamahne z roko, „toda pomislite samo, dragi gospod Kenyon, kaj mora trgovec zopet zgubiti, ko plačujejo ljudje tolikokrat s ponarejenim denarjem, kakor se to godi. Saj veste! Kaj mislite, da sem storil res kaj hudega v primeri s ponarejalci denarja? Bagatela! Saj delam vendar le z boljšimi odjemalci, ki niti ne opazijo izgube, kakor ste sami čisto pravilno izvajali. Ne, ne, ponarejanje denarja, to je čisto nekaj drugega, nekaj, kar prav uničuje vsako trgovsko življenje. In takšne stvari obdolžujete mene?“

Predno je mogel Kenyon še odgovoriti, je profesor nadaljeval: „Edino kar vem o ponarejalcih, je to, da sem danes izsledil vsa ponarejalska družba!“

(Dalje prihodnjič.)

Najstarejša pleskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICELJ,
 Dunajska cesta 16,
 se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.
 5-53-15

Prodaja se dobro ohranjena blagajna (Wertheim)
 Ogleda se lahko v hotel "Tivoli". 603 2-1

Hiša naprodaj.
 Prodaja se v Ljubljani v bližini deželne vlade trinadstropna hiša v dobrem stanju. Resni reflektanti naj se ogledajo pod naslovom "dedišči" na upravo "Jutra". 593 3-3

STAMPILJE
 Iz kavčuka
CIRIL SITAR
 LJUBLJANA
 Sv. Petra cesta 13
 96 14-14

Miši, podgane

in vsa golazna mora poginiti, ako porablja moja najboljša preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti podganam in mišim K 10-1, za ščurke K 20-1, posebno močna tinktura za steno K 12-1, uničevalec moljev K 10-1. Pošilja po povzetju zavoda za eksport M. Jünker, Petrijska ulica 3, Zagreb br. 33. 293 10

G. F. Jurásek
 uglaševalec glasovirjev
 v Ljubljani
 Wolfova ulica 12.
 Izvršenjem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev posebno strokovno, točno in ceno. 435 53-7

Obl. konces. informacijski zavod
Drago Beseljak
 Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5,
 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonentu ter posamezno, cene zmerno. 10 17

Vodovodne cevi
 v premeru po 4/4 in 5/4 colse oddaja, dokler zaloga traja, mnogo pod dnevno ceno, tvrdka **J. Razboršek**, šmartno pri Litiji.

Naznanilo.
 Cenjenim trgovcem, trafikantom in odjemalcem vljudo naznanjam, da sem dobil **večjo pošiljatev** boljših znamk **stročnic in cigaret-nega papirja**. Tudi sem prevzel glavno zalogo in edino razprodajo za vso Jugoslavijo "Altesse"-stročnic in papirja po tovarniških cenah ter se priporočam. 611
Oroslav Čertalič
 Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

I. SANDRIN
 LJUBLJANA. 550 3-3
Velika zaloga usnja kož, podplatov, gonilnih jermenov in boksa.
 na debelo.
 Mestni trg 6.

F. BRUMAT
 Ljubljana 426 52-13
Manufaktura in tkanine
 Mestni trg 25/I.

MARIJA TIČAR
 = Ljubljana =
 Šelenburgova ulica
 priporoča:
 Božične in novoletne razglednice **Koledarje** vseh vrst
 Veliko zalogo krasnih daril 110 23

Za otroke se priporočajo:
 I. **Kleinmayr-Bambergove umetniške knjige** z mnogimi večbarvnimi slikami: **Oddelek A: Pravljice.** — Tekom prihodnjih dni izidejo: Št. 1. Rdeča kapica. — Št. 2. Pepelka. — Št. 3. Trnoljčica. — Št. 4. Sneguljčica. Enajst nadaljnjih pravljic izide pozneje. Cena vsaki pravljici 32 K.
 II. **Fr. Rojec: "Tončkove sanje na Miklavžev večer"**. Mladinska igra s petjem v treh dejanjih. Vpodbila J. Erbežnik in F. Rojec. Cena 20 K.
 III. **Tuokove "Knjige za slikanje dopisnic"**, in sicer: 1. "Za kratak čas". — 2. "Za krajši čas". — 3. "Mladi umetniki". — 4. "Otroški vrtec". Cena vsaki knjigi 16 K. 514 3
Za odrasle je pravkar izšla knjiga:
Ivan Cankar, "Mimo življenja", trinajst novel in črtic iz svojih mlajših let, navadna izd. 20 K, vez. 30 K, najfin. izd. lično vezana 40 K.
 Vse te knjige so jako prikladne za Miklavžovo in božično darilo; v veliko veselje pa so otrokom tudi ob vsaki drugi priliki. Naročajo se v naši knjigarni in po vseh drugih knjigotrdnicah.
 Zahteva naj se božični katalog najnovejših del od tvrdke
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Velika božična prodaja

Naznanjamo cenj. odjemalcem, da je ravno kar prispela večja pošiljatev različnega **za božična darila** zelo primerne blaga, osobito različno **sukno** in drugo **volneno blago** za obleke, kostume in plašče, dalje **pralni barhanti** za bluze, srajce itd., fine **volnene odeje**, preproge in velika izbira **zastorov** na kose in metre, dalje različne **pletenine** kakor **jopice**, **šali**, **čepice**, **rokavice** za dame, **gospode** in **otroke**, različno **trikotazno** in **Tetra-perilo** i. t. d.
 Priporočamo se cenj. obisku.

A. & E. SKABERNE
 Mestni trg št. 10. 608 2-1

Penkala

Zlatno našlo pero
Autom olovka
 Najbolji darovi za Božić
 Dobivaju se u svim papirnicama

Naznanilo. 570 2-2
 Cenjenim damam vljudo naznanjam, da sem po svojem pokojnem možu **prevzela krznarsko obrt** ter jo bom izvrševala s pomočjo poslovdje. Za nadaljnja naročila, kakor **izdelovanje kožahovinastih garnitur** in njih **moderniziranje** se najtopleje priporočam.
A. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Gradišče št. 7.

DELNIŠKA TISKARNA
 D. D.
 (prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)
v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16
 se priporoča 35 19
 za izdelovanje vseh tiskovin od posetnic do najumetnejšega barvnega tiska, kakor tudi za natiskovanje listov, časopisov, trgovinskih in uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvršuje kar najhitreje in po strogo strokovnih pravilih.
 Obenem priporoča svojo najbolje urejeno **knjigoveznicu**, ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Božična in novoletna darila!
 Največja izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, površnikov, raglanov etc. lastnega izdelka.
Špeciialna trgovina angleškega sukna
 Naročila po meri se izvršujejo točno v lastnem prvem ljubljanskem modnem salonu! 602 2-1

Prva kranjska razpošiljalna manufakture, mode in konfekcije
SCHWAB & BIZJAK
 Ljubljana, Dvorni trg 3.
 Prost ogled! Neprisiljen nakup!

Ugodna priložnost!
Prodaja čevljev
 po zelo znižani ceni pred Božičem
 pri tvrdki 597 3-1
ANT. KRISPER
 Ljubljana, Mestni trg št. 26.

Sprejme se 598 3-3
vajenec za mizarstvo obrt.
Jos. Slejko
 splošno mizarstvo, Zg. Slika št. 82.

Trgovci!
Trafikanti!
Pozor!
 Cigaretni papir, stročnice vseh vrst, pisemski papir, kremo, ličilo, nogavice, rokavice, sviterje, šale, žabice, sukanec, bombaž vseh znamk, vezalke, sesalke, plavilo, božične okraske ter vse galanterijsko blago kupite najceneje in po konkurenčnih cenah pri tvrdki
Oroslav Čertalič
 Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Deske, trami in oglje
 franko gorenjske postaje, za takojšnjo dobavo,
se kupijo. 3-2
 Ponudbe na: **Favčar & Svetina**, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Uradnik
 samostojen knjigovodja, izurjen v lesni stroki, želi po novem letu premeniti službo.
 Ponudbe se prosijo na upravnništvo "Jutra" 671 pod "Uradnik 98". 2-2

100 vagonov bukovih drv
 lepib, franko vagon gorenjskih postaj, **takoj na prodaj.** 3-3
Rudolf Zoré & Komp., Ljubljana.

STAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
 LJUBLJANA
 DVORNI TRG 1
 Katalog, franko 478 96-3